Rádce vojínův.

Upravil:

Dr. Ant. Cyr. Stojan,

poslanec v Kroměříži.

Tiskem J. Slováka v Kroměříži.

Vážné myšlenky.

Vejdu do svatyně moudrosti a lásky boží, přistoupím k Bohu, jenž obveseluje mladost mou! Ž. 42.

Bůh -- původ, cíl a konec! Bůh — můj největší a nejštědřejší dobrodinec, odplatitel a mzda, Bůh — mé všecko — zde a tam!

Bůh — stvořiv mne, měl jisté úmysly. On, nejvyšší, nestvořená Moudrost, mohl nejméně jednati bez plánu.

Jsem pro Boha! Co to znamená jiného, než: mám Boha chváliti, jeho velebiti, jemu sloužiti.

V pravdě, ó Bože, tys nás stvořil pro sebe, a naše srdce nemá pokoje, dokud nenajde pokoje v tobě, neodpočívá v tobě.

Půjdu, ó Pane, za tebou, kamkoliv půjdeš. Ty jsi cesta, pravda a život. Sv. Mat.

Pán jest se mnou — kterak tedy mohu zlé činiti před obličejem jeho. Mojž. I.

Pán jest se mnou — ujme se mne, poučí nezkušenost mou a podepře slabost mou.

Rozkoš má jest, praví Pán, býti se syny lidskými: a nám by nebylo rozkoší s Bohem důvěrně obcovati?

K tobě, ó Bože, se obrátím, nebudu-li si věděti rady, k tobě se uteku v trpkých hodinách. Promluvím s tebou, když zármutek mne tíží, a myšlenky trapné mne znepokojují. Ó blíže tedy, kříži svatý! I kdybys sebe větší byl, vezmu tě na ramena svá a spoléhaje na Boha, nikdy tě neslozím! Jen více, ó Ježíši, abych nebyl posledním ve vojsku tvém a nevyhýbal se zbaběle boji!

Matko Boží, sv. Cyrille a Methode, dobrý boj se mnou bojujte, abych víru zachoval, dle ní živ byl a obdržel korunu věčné slávy!

Modlitby.

Znamení svatého kříže.

Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého Amen.

(Odpustky 50 dní pokaždé.)

Modlitba Páně čili »Otče náš«.

Otče náš, jenž jsi na nebesích! — Posvěť se jméno tvé; — přijď království tvé; — buď vůle tvá, jako v nebi tak i na zemi; — chléb náš vezdejší dej nám dnes; — a odpust nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim vinníkům; — a neuvoď nás v pokušení, — ale zbav nás od zlého. — Amen.

Pozdravení andělské čili »Zdrávas«.

Zdrávas, Maria, — milosti plná; — Pán s tebou; — požehnaná ty mezi ženami — a požehnaný plod života tvého, Ježíš. —

Svatá Maria, — Matko boží, — pros za nás hříšné — nyní i v hodinu smrti naší. — Amen.

Apoštolské vyznání víry čili »Věřím«.

Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země. — I v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, — jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny, — trpěl pod Pontským Pilátem, ukřižován, umřel i pohřben jest; — sstoupil do pekel, třetího dne vstal z mrtvých, — vstoupil na nebesa, sedí na pravici Boha, Otce všemohoucího; — odtud přijde soudit živých i mrtvých. — Věřím v Ducha svatého, — svatou církev obecnou, svatých obcování, — odpuštění hříchů, — těla vzkříšení, život věčný. — Amen.

Desatero božích přikázání.

1. V jednoho Boha věřiti budeš.
2. Nevezmeš jména božího nadarmo.
3. Pomni, abys den sváteční světil.
4. Cti otce svého i matku svou, abys dlouho živ byl a dobře ti bylo na zemi.
5. Nezabiješ.

6. Nesesmilníš.
7. Nepokradeš.
8. Nepromluvíš křivého svědectví proti bližnímu svému.
9. Nepožádáš manželky bližního svého.
10. Aniž požádáš statku jeho.

Modlitba k andělu strážci.

Anděle boží, strážce můj!
Rač vždycky být ochránce můj,
Mne vždycky řiď a napravuj,
Ke všemu dobrému mne vzbuzuj.
Ctnostem svatým mne vyučuj,
Ať jsem tak živ, jak chce Bůh můj,
Tělo, svět, ďábla přemahám,
Na tvá vnuknutí pozor dávám.
A v tom svatém obcování
Ať setrvám do skonání,
Po smrti pak v nebi věčně
Chválím Boha ustavičně. Amen.

»Anděl Páně«.

(Odpustky 100 dní pokaždé, když se při zvonění modlíme »Anděl Páně« i se třemi zdrávasy kleče (v sobotu večer, v neděli a v době velikonoční stoje). — Místo »Anděl Páně« má se však v době velikonoční modliti, kdo umí, »Regina coeli« nebo »Raduj se, nebes královno«. K získání odpustků nepožadují se příslušné veršíky a modlitba.)

1. Anděl Páně zvěstoval Marii, a ona počala z Ducha svatého. — Zdrávas, Maria, . . .

2. I řekla Maria: Aj, já dívka Páně, staniž mi se podle slova tvého. — Zdrávas, Maria, . . .

3. A Slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi. — Zdrávas, Maria, . . .

V. Oroduj za nás, svatá boží Rodičko.

R. Abychom hodni učiněni byli zaslíbení Kristových.

Modleme se:

Milost svou, prosíme, ó Pane, rač v mysli naše vlíti, bychom, andělským zvěstováním vtělení Krista, Syna tvého, poznavše, skrze umučení a kříž jeho k slávě vzkříšení přivedeni byli. Skrze téhož Krista, Pána našeho. Amen.

(Večer se přidává za duše v očistci:)

Otče náš. Zdrávas, Maria.

V. Odpočinutí věčné dejž jim, ó Pane.

R. A světlo věčné ať jim svítí.

V. Ať odpočívají v pokoji.

R. Amen.

(200 dní odpustků jednou za den, modlíme-li se tyto veršíky třikrát za den.)

Vzbuzení tří božských ctností.

(Odpustky 7 let a 7 kvadragen pokaždé. Odpustky tyto nejsou vázány na určitá slova.)

Vzbuzení víry.

Věřím v tebe, pravý, ve třech osobách jediný Bože, Otče, Synu a Duše svatý, jenž jsi všecko stvořil, všecko zachováváš a řídíš, jenž dobré odměňuješ a zlé tresceš. Věřím, že Syn boží člověkem učiněn jest, aby nás svou smrtí na kříži vykoupil, a že Duch svatý svou milostí nás posvěcuje. Věřím a vyznávám všecko, co jsi, ó Bože, zjevil a skrze církev katolickou k věření předkládáš. Tomu všemu věřím, protože, ó Bože, pravda sama jsi a tedy ani se mýliti ani klamati nemůžeš. V této víře chci žíti a umříti. Ó Bože, rozmnož víru mou!

Vzbuzení naděje.

Doufám, ó Bože, a důvěřuji se pevně, že mi pro zásluhy Ježíše Krista spasení věčné dáti ráčíš, ježto jsi přislíbil všem, kdož tvá přikázání zachovávají. Proto doufám od tebe i odpuštění hříchů svých a všechny jiné milosti, jichžto mi třeba jest, abych sobě blaženost věčnou zasloužil. Toto všecko doufám od tebe, poněvadž jsi

všemohoucí, nejvýš dobrotivý, milosrdný a věrný a tedy splniti můžeš a chceš, co jsi přislíbil. V této naději chci žíti a umříti. Ó Bože, posilni naději mou!

Vzbuzení lásky.

Bože můj! Miluji tě nade všecko, protože jsi dobro nejvyšší a bytost nejdokonalejší a tudíž zasluhuješ, abys pro sebe sama nade vše byl milován. A protože tebe miluji, miluji i svého bližního, přítele i nepřítele, a chci jej jako sebe milovati. V této lásce k tobě chci žíti a umříti a jsem hotov, raději všecko obětovati nežli tebe a lásku tvou hříchem ztratiti. Ty pak, ó Bože, mou lásku k sobě vždy víc a více rozněcuj!

Vzbuzení lítosti.

Bože můj! Mám v ošklivosti všecky hříchy své a žádám si upřímně, bych se jich byl nikdy nedopustil. Vím, jak jsem se trestuhodným stal a jak jsem i nebe ztratil a pekla zasloužil. Proto lituji všech hříchů svých a na vždycky se jich odříkám. Ještě více však jich proto lituji, že jsem tak nevděčně více miloval tvory nežli tebe, svého stvořitele a nejlepšího otce, nejvyšší a lásky nejhodnější dobro a že jsem tvoji

nekonečnou velebnost tak těžce urazil. Činím opravdové předsevzetí, život svůj polepšiti, všech hříchů, jakož i blízkých příležitostí k hříchu bedlivě se varovati a tobě od této chvíle věrněji sloužiti. Ó Bože, dej mi milost k vyplnění mého předsevzetí! Amen.

Čtvrteční modlitba večer, na památku smrtelných úzkostí Pána Ježíše.

1. Otče, chceš-li, přenes kalich tento ode mne; avšak ne má vůle, ale tvá buď! — Otče náš.

2. Smutnáť jest duše má až k smrti. — Otče náš.

3. I učiněn jest pot jako krůpěje tekoucí na zemi. — Otče náš.

V. Svého vlastního syna Bůh neušetřil.

R. Ale za nás za všecky vydal jej.

Modleme se:

Shlédni, prosíme tě, ó Pane, na tuto čeleď svou, za kterouž Pán náš, Ježíš Kristus, neváhal v ruce hříšníků se vydati a muky kříže podstoupiti. Který s tebou živ jest a kraluje na věky věkův. Amen.

Páteční modlitba na památku smrti Páně na kříži o třech hodinách.

1. Od šesté pak hodiny stala se tma po vší zemi až do hodiny deváté. — Otče náš.

2. A okolo hodiny deváté zvolal Ježíš hlasem velikým řka: Bože můj, Bože můj! Proč jsi mne opustil? — Otče náš.

3. Ježíš pak opět zvolav hlasem velikým, vypustil duši. — Otče náš.

V. Kristus učiněn jest za nás poslušným až k smrti.

R. A to k smrti kříže.

Modleme se.

Pane Ježíši Kriste, kterýž jsi pro vykoupení světa na potupné dřevo kříže vystoupiti a svou předrahou krev na odpuštění hříchů našich proliti ráčil, pokorně tě prosíme, bys nám po smrti naší do nebes brány radostně vejíti dal. Jenž jsi živ a kraluješ na věky věkův. Amen.

Jak zasvětíš celý den Pánu Bohu.

Na dané znamení aneb v ustanovenou hodinu ihned povstaň a požehnej se sv. křížem. První myšlenka budiž na Pána Boha. Povstaň bez průtahu. Od vstávání přečasto závisí celý den. Vstává-li někdo mrzutě, nevrle a váhavě, obyčejně celý den jest mrzutým a nevrlým. Vstane-li rychle a bez průtahu, snadno přemůže veškeré mrzutosti denní a vše koná s jakousi odhodlaností. Nepříjemnosti, mrzutosti i pokušení různá snadno překoná.

Mnozí mají ve zvyku na lože poklekknouti a pomodliti se 3 zdrávasy za zachování svaté čistoty.

Když jsi se byl umyl a upravil, poklekni a pomodli se ranní modlitbu, jak tě jí naučila matka tvá: Otče náš — Zdrávas Ma-

ria — Věřím — Desatero bož. přikázání — Anděle boží, strážce můj — Zdrávas Královno — Anděl Páně — Otče náš. — Pak přidej:

Děkuji Tobě, ó Bože trojjediný, za všecka dobrodiní, která jsi mně kdy prokázal, a zvláště za to, že jsi mne i této noci tak milostivě opatroval.

Vzbuď dobrý úmysl.

Cokoliv dnes budu mysliti, mluviti aneb činiti, z čeho se budu radovati aneb co mne zarmoutí, vše, ó můj Bože, obětuji Tobě k chvále Tvé.

Činím také předsevzetí každého, zvláště svého obvyklého hříchu bedlivě se varovati. Dej mi, ó Bože, milost svou, bych toto předsevzetí svědomitě vyplnil. Ve jménu Otce . . .

(Kdyby ti bylo nemožno tuto modlitbu vykonati, neopomeň přece kratinkou modlitbu vykonati, aneb aspoň dobrý úmysl vzbuditi.)

Před jídlem a po jídle se pomodli.

Modlitba před jídlem.

Oči všech doufají v tebe, Hospodine, a ty jim dáváš pokrm v čas příhodný; otvíráš ruku svou a naplňuješ všelikého živočicha požehnáním.

Sláva Otci.

Pane, smiluj se nad námi. Kriste, smiluj se nad námi.

Pane, smiluj se nad námi.

Otče náš. Zdrávas, Maria.

Požehnej, Hospodine, nás i těchto darů svých, kterých nyní ze štědroty tvé požívati budeme. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Modlitba po jídle.

Děkujeme tobě, všemohoucí Bože, za všecka dobrodiní tvá. Jenž jsi živ a kraluješ na věky věkův. Amen.

Pane, smiluj se nad námi. Kriste, smiluj se nad námi.

Pane, smiluj se nad námi.

Otče náš. Zdrávas, Maria.

Račiž, Hospodine, životem věčným odplatiti všem, kteříž nám dobře činí pro jméno tvé. Amen.

(Odpustky 50 dní dvakrát za den.)

(Když nemůžeš těchto modliteb vykonati, nezapomeň přece nikdy ani v hostinci a vůbec nikde a nikdy před jídlem a po jídle aspoň se požehnati svatým křížem.)

Přes den.

Před prací povznes mysl svou k Pánu Bohu. Dobře jest před každým skutkem krátce dobrý úmysl obnoviti, hlavně však ráno, jak už udáno při ranní modlitbě. Takto celý den je nepřetržitou obětí a práce též modlitbou. Takto vyplníme rozkaz Krista Pána: »Modlete se bez přestání«. Tímto způsobem přes den přemnoho zásluh sobě získáme u Pána Boha.

Přes den častěji máme na Pána Boha sobě vzpomenouti. Snad slyšíme hodiny bíti nebo zvoniti, snad jdeme okolo kostela, kříže aneb sochy, toť vše příležitostí a pohnutkou na Pána Boha vzpomenouti a nějaký povzdech aneb modlitbičku k němu vyslati.

Krátké také modlitbičky aneb povzdechy nábožné jmenujeme střelnými, poněvadž jako střela je k nebi vysíláme. Nikdo to ani nezpozoruje, ani nás to v práci, ba ani v řeči nevyrušuje. Hlavně však jich užívejme při pokušení různém.

Modlitby také jsou na příklad:

Bože, buď milostiv mně hříšnému!

Smiluj se nade mnou, ó Bože!

Pochválen buď Ježíš Kristus! — Na věky! Amen.

(Odpustky 50 dní pokaždé při vzájemném pozdravení.)

Ježíši, Bože můj, nade všecko tě miluji.

(Odpustky 50 dní pokaždé.)

Můj Ježíši, smilování!

(Odpustky 100 dní pokaždé.)

Ježíši, tichý a pokorný srdcem, učiň, aby srdce mé srdci tvému se podobalo.

(Odpustky 300 dní pokaždé.)

K nejblahoslavenější Panně Marii.

Matko Boží, za mne pros a oroduj!

Sladké srdce Panny Marie, budiž mou spásou!

(Odpustky 300 dní pokaždé.)

Velebeno budiž svaté a neposkvrněné početí nejblahoslavenější P. Marie, Matky boží.

(300 dní odpustků jednou za den.)

K svatému Josefu.

Ó svatý Josefe, vzore a patrone ctitelů nejsvětějšího srdce Ježíšova, oroduj za nás!

(Odpustky 100 dní jednou za den.)

K Andělu strážci.

Anděle boží, strážce můj, při mně stůj!

K svatému patronu.

Svatý patrone můj, za mně oroduj!

Večerní modlitba.

Otče náš — Zdrávas, Maria — Věřím — Desatero bož. přikázání — Anděle boží, strážce můj — Zdrávas Královno — Anděl Páně s Otčenášem za duše v očistci — Odpočinutí věčné — Otče náš. Poděkuj Pánu Bohu svými slovy za celý den.

Krátké zpytování svědomí.

Přijdi, o Duše svatý, a osvěť mne, abych poznal, v čem jsem dnešního dne pochybil a tebe urazil.

(Připomeň si, v čem jsi zhřešil, co jsi opomenul učiniti atd.)

Bože můj! Těchto a všech svých hříchů srdečně lituji, protože jsem pro ně spravedlivého trestu zasloužil Želím všech hříchů, že jsem Tebe, svého nejlepšího otce, nejvyšší a lásky nejhodnější dobro urazil. Činím opravdové předsevzetí, s milostí tvou život svůj polepšiti, blízké příležitosti k hříchu se varovati a tebe neurážeti.

Duchovní sv. přijímání.

Ó Ježíši, v Tebe věřím, ó Ježíši, v Tebe doufám, ó Ježíši, Tebe nade všecko miluji, že jsem zhřešil, oplakávám a srdečně lituji.

Přijdi, ó Ježíši, do srdce mého, objímám Tebe, jako bys ke mně ve skutečnosti zavítal. Sjednocuji se s Tebou, nic mne od Tebe, nic od Tvé lásky neodloučí ani částky. Ó Ježíši, Tobě žiji, ó Ježíši, Tobě umírám, ó Ježíši, Tvůj jsem živý i mrtvý. Ježíši, Maria, Josefe! Vám věnuji srdce své i duši svou. Ježíši, Maria, Josefe! Stůjte při mně v posledním boji! Ježíši, Maria, Josefe! S vámi ať v pokoji odejde duše má Amen.

Píseň za duše v očistci.

»Odpočiňte v pokoji — po boji«.

(Mnozí mají ve zvyku před lehnutím na lože pokleknouti, pomodliti se 3 zdrávasy za svatou čistotu. Když ulehneš, hleď na něco nábožného mysleti. Svatým křížem všechno zakončí a pak se spánku oddej. Procitneš-li, pozdrav Tvůrce svého a Matku Boží.)

O mši svaté.

»Mše svatá je sluncem všech duchovních cvičení, středem křesťanského náboženství, duší pobožnosti, nevýslovným tajemstvím a bezednou prohlubní lásky boží«.
(Sv. František Saleský.)

Obět Nového zákona je sám Syn boží, Ježíš Kristus, jenž se svou smrtí na kříži Otci nebeskému za nás obětoval.

Obět Pána Ježíše na kříži se ustavičně obnovuje mší svatou.

Mše svatá jest ustavičná obět Nového zákona, ve kteréž se Ježíš Kristus pod způsobami chleba a vína Otci svému nebeskému nekrvavým způsobem obětuje.

Mezi obětí mše svaté a obětí na kříži není podstatného rozdílu; jenom způsob obětování je rozdílný.

Mezi obětí mše svaté a oběti na kříži není podstatného rozdílu proto, že jest v obojí týž obětující kněz a týž obětní dar, totiž Ježíš Kristus sám.

Co do způsobu obětování je mezi obětí mše svaté a obětí na kříži rozdíl ten, že se Ježíš Kristus na kříži obětoval způsobem krvavým, ve mši svaté však že se obětuje způsobem nekrvavým, totiž tak, že znova netrpí a neumírá.

Ježíš Kristus ustanovil oběť mše svaté při poslední večeři, když proměnil chléb a víno v tělo své a krev svou a nad to sebe sama pod způsobami chleba a vína svému Otci nebeskému obětoval a přikázal apoštolům, aby tuto oběť na jeho památku obnovovali.

Ježíš Kristus ustanovil oběť mše svaté: aby nám svou krvavou oběť na kříži ustavičně připomínal; aby nám ovoce oběti na kříži přivlastňoval.

Při mši svaté buď se modlíme, neb rozjímáme aneb zpíváme. Žádá se však, abychom při hlavních částkách mše sv. úmysl svůj s úmyslem kněze sjednotili, t. j. živě si představili, co se právě na oltáři děje.

Hlavní částky mše svaté jsou:

1. evangelium,

2. obětování,
3. proměňování nebo pozdvihování,
4. přijímání.

Při evangeliu máme povstati a svatým křížem se požehnati na znamení, že jsme hotovi, učení svatého evangelia před světem vyznávati a dle něho žíti.

Při obětování máme svůj úmysl s úmyslem kněze spojiti a Bohu se obětovati.

Při pozdvihování máme Ježíši Kristu pod způsobami chleba a vína se klánéti, víru, naději a lásku vzbuzovati a hříchů svých litovati.

Při přijímání kněžském máme, skutečně-li nepřijímáme, duchovně přijímati, t. j., máme míti svatou touhu, tělo Páně, kdybychom mohli, skutečně přijati.

Při polní mši sv. vojenské bude Ti možná aspoň toto vykonati, — neb dlužno dávati pozor na velení.

Jinak nezpíváš-li písně při mši sv., aneb nemůžeš-li býti na mši sv. a pokdy máš, vykonej následující pobožnost mešní, při čemž měj kněze sloužícího před očima, aneb si ho představ jako u oltáře.

Na začátku mše sv.

Ó Pane Ježíši Kriste, láska tvá nevyslovná přivedla tebe až na kříž. Přinesl jsi

obět na vykoupení pokolení lidského. Co předobrazováno obětmi starozákonními, uskutečněno na kříži. I přistupuji ku mši sv., jež touž obětí je, jaká byla na kříži. Jako na hoře Kalvarii všickni dobří svatou hrůzou jatí, s uctivostí a se skroušeností přítomni byli oběti na kříži i já s uctivostí chci býti na mši sv. Vcházeje do kostela pokropil jsem se svěcenou vodou na znamení, že s vroucí pobožností přítomen chci býti ve chrámě Páně. Nuže odstuptež ode mne všechny myšlenky a žádosti světské. Želím a lituji hříchů svých. Bože, buď milostiv mně hříšnému.

Gloria.[1])

Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle. Chválíme tebe, dobrořečíme tobě, kláníme se tobě, oslavujeme tebe. Díky tobě vzdáváme pro velikou slávu tvou, Pane Bože, nebes králi, Bože, Otče všemohoucí. Pane Synu jednorozený, Ježu Kriste, Pane Bože; Beránku Boží, Synu Otce, jenž snímáš hříchy světa, přijmi modlitbu naši. Který sedíš na pravici Otcově, smiluj se nad námi. Nebo ty sám jsi

(V adventě, pak od neděle devítník až do velikonoc, je-li kněz oblečený rouchem fialovým, jakož i při mši zádušní neříká se »Gloria«.)

svatý, ty sám jsi Pán, ty sám nejvyšší, Jezu Kriste, s Duchem svatým v slávě Boha Otce. Amen.

Collecta (souhrn) — **Epištola** (psaní) — **Graduale a Tractus**

jsou taktéž zvláštní dle doby a slavnosti.

(Slovy »Dominus vobiscum«, »Pán s vámi«, vyjadřuje kněz napomenutí lidu věřícího ku pozornosti a nábožnosti. Rozpíná při slovech těch ruce, ze napomenutí toto ze srdce vycházeti má. Při modlitbách rozpíná a pozdvihuje kněz ruce na památku, že Kristus Pán na kříži s rozpjatýma rukama se modlil, a na připomenutí, že mysl kněze i věřícího lidu k Bohu obrácena a pozdvižena býti má.)

Při epištole.

Všemohoucí Bože, Pane a Otče náš, jenž jsi mnohokráte a mnohými způsoby praotcům se zjevoval, lidu israelskému skrze Mojžíše a proroky mluvíval, nejposléze pak nám Syna svého jednorozeného, jenž jest cesta, pravda a život, seslal, který až podnes učením apoštolským nás k poznání pravdy věčné přivádíš, učiň, prosím Tebe, abych Tvé spasitelné učení do srdce svého poslušně a s náležitou uctivostí přijal, úm v pravé víře, naději a lásce se sílil a dle něho ke cti a slávě jména Tvého a k spasení svému živ byl. Amen.

(Před evangeliem (radostnou zprávou) modlí se kněz):

Očist srdce a rty mé, všemohoucí Bože, jenž jsi rty Isaiáše proroka žhavým očistil uhlem: tak i mne milým slitováním svým rač očistiti, abych hodně zvěstovati mohl tvé svaté evangelium. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Rač, Pane, požehnati.

Pán budiž v srdci mém a na rtech mých, abych hodně a náležitě zvěstoval evangelium jeho. Amen.

(Při slavné mši sv. bývá evangelium zpíváno při rozžatých svících na znamení, že učení sv. evangelia jest »světlo pravé«. Okuřováním evangelní knihy se vzdává úcta Ježíši Kristu, jenž skrze sv. evangelium k nám mluví. Okuřování po obou stranách znamená přání církve, by učení svatého evangelia na západ i na východ do celého světa se rozšířilo.)

Při evangeliu povstaneme, abychom projádřili úctu ke slovu božímu a abychom naznačili ochotu, že chceme sv. evangelium vyznávati, hájiti a dle něho živu býti.

Před evangeliem se říká: Gloria tibi, Domine. — Sláva budiž tobě, Pane. Po sv. evangeliu: Chvála budiž tobě (za sv. evangelium).

(Kněz líbá knihu na důkaz uctiy a lásky a díků za sv. učení. Okuřování kněze a lidu po sv. evangeliu znamená přání církve svaté, by sv. evange-

lium u všech přinášelo ovoce dobrých, libovonných skutků.)

Při evangeliu.

Ó Pane Ježíši Kriste, děkuji tobě, že jsi mne do církve svaté povolal a mne na křtu sv. za dítě své přijati ráčil. Děkuji tobě za sv. evangelium, jež hlásá nám pravdy života věčného. Dle tvého sv. učení, dle víry té chci upraviti život svůj. Pravdou tvou chci dáti prokvasiti myšlení, řeči i skutky své. Víru chci vyznávati celým životem svým. Svou svatou milostí mne podporuj, abych nevyhledávaje slávy a cti své, nýbrž tvé, uskutečnil slova tvá: »Tak svěť světlo vaše před lidmi, ať vidí skutky vaše dobré a velebí otce vašeho, jenž jest v nebesích«.

Chci k tomu všemožně přispívati, by se splnila prosba Otčenáše: »Přijď království tvé«, království Boží vůkol nás, církev svatá, víc a více ať se rozšiřuje, by všichni poznali pravdy věčné, a ti, již se odvrátili od Petrovy skály, opět s církví se sjednotili. Popřej to vše, ó Pane Ježíši. Amen.

Při offertoriu čili obětování.

Ó Bože všemohoucí, obětuji tobě tuto oběť ku tvé cti a chvále, za hříchy své, za

všecky živé a zemřelé křesťany. Zvláště ji obětuji . . .

(učiň úmysl, na kterýž chceš zvláště obětovati mši sv.)

S oběti tou sjednocuji všechny řeči, skutky, žalosti i radosti. Službě tvojí zasvěcuji, o Slitovníku věčný, tělo své i duši svou. Tvým jsem a tvým chci zůstati. Tobě chci žíti, tobě chci i zemříti. — Život můj buď službou boží, buď jedna boží chvála. Jako svíce hoří a tím že hoří, se stráví, chci i já život svuj, jejž svíce znázorňuje, v službě boží stráviti.

K sanctus a před pozdvihováním.

Sanctus, sanctus, sanctus — Svatý, svatý, svatý Pán Bůh zástupů. Plná jsou nebesa i země slávy tvé. Hosanna na výsostech.

Tebe tedy, nejdobrotivější Otče, skrze Ježíše Krista, Syna tvého, Pána našeho, skroušeně prosíme a žádáme, abys milostivě přijal a požehnal tyto † dary, tyto † pocty, tyto † svaté oběti neposkvrněné: zvláště které tobě obětujeme za církev tvou svatou katolickou, kterouž upokojiti, hájiti, sjednotiti a říditi račiž po celém oboru zemském.

Pozdvihování.

Kterýž den před tím, než trpěl, vzal chléb do svatých a velebných rukou svých, a pozdvih oči k nebesům k tobě, Bohu Otci všemohoucímu, tobě díky čině žehnal †, lámal a dával účeníkům svým řka: »Vezměte a jezte z toho všichni;

Neb toto jest tělo mé«.

Pozdraveno budiž, pravé tělo Ježíše Krista, které za mne na kříži obětováno bylo! V nejhlubší pokoře kláním se tobě.

Ježíši, tobě jsem živ!

Ježíši, tobě umírám!

Ježíši, tvůj jsem živý i mrtvý! Amen.

Podobným způsobem, když povečeřeli, bera i tento přeslavný kalich do svatých a velebných rukou svých, opět tobě díky čině žehnal † a dal učeníkům svým řka: »Vezměte a pijte z toho všichni;

Neb tento jest kalich krve mé, nového a věčného zákona, tajemství víry, kteráž za vás a za mnohé vylita bude na odpuštění hříchů.

Kolikráte to činiti budete, na mou památku to čiňte!«

Pozdravena budiž, předrahá krvi Ježíše Krista, která za mne na kříži vylita byla! V nejhlubší pokoře klaním se tobě.

Ježíši, smiluj se nade mnou!
Ježíši, slituj se nade mnou!
Ježíši, odpust mi hříchy mé! Amen.

Po pozdvihování.

Pochválen buď Ježíš Kristus! Až na věky! Amen.

O Otče všemohoucí, shlédni milostivě na obět Syna přemilého. Shlaď všechny hříchy naše a milostiv nám buď, neb u tebe milosrdenství a smilování. Milosrdenství a smilování proukaž také všem zemřelým zvláště našim rodičům, bratrům, sestrám, dobrodincům a všem, za které se modliti máme. Zkrať, ó Bože milosrdný, tresty očistcové a přijmi je do slávy své. Ano místa občerstvení, světla a pokoje rač jim popřáti skrze Ježíše Krista, Pána našeho.

Při »Paternoster« (Otče náš).

Otče náš, jenž jsi na nebesích: posvěť se jméno tvé: přijď království tvé: buď vůle tvá jako v nebi tak i na zemi. — Chléb náš vezdejší dej nám dnes: a odpust nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim vinníkům, — a neuvoď nás v pokušení.

R. Ale zbav nás ode zlého.

K. Amen.

Zbav nás prosíme, Pane, všeho zla minulého, přítomného a budoucího: a na přímluvu blahoslavené a předůstojné vždy Panny, Bohorodičky Marie, blahoslavených apoštolů tvých Petra a Pavla, též Ondřeje a všech svatých

(kněz žehná se patenou a políbí ji)

uděl milostivě pokoje za dnů našich: abychom pomocí milosrdenství tvého jsouce podporováni, i hříchu byli vždy prosti i přede vším souženín ' ezpečni.

Při přijímání.

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, odpust nám Pane!

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi!

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, uslyš nás Pane!

Nepřijímáme-li skutečně, máme duchovní sv. přijímání vykonati.

Ó Ježíši, v tebe věřím,

ó Ježíši, v tebe doufám,

ó Ježíši, tebe nade všecko miluji.

Že jsem zhřešil, oplákávám a srdečně lituji. Přijdi, ó Ježíši, do srdce mého, objí-

mám tebe, jako by jsi ku mně ve skutečnosti zavítal a sjednocuji se s tebou. Tvým jsem a tvým chci zůstati. Nic mne od tebe, nic mne od tvé lásky neodloučí ani částky.

Ježíši, Maria, Josefe, vám věnuji srdce své i duši svou; Ježíši, Maria, Josefe, stůjte při mně v posledním boji, Ježíši, Maria, Josefe, s vámi ať v pokoji odejde duše má.

(Modlitba sv. Ignáce.)

Duše Kristova, posvět mne,
Tělo Kristovo, spasiž mne,
Krvi Kristova, napoj mne,
Vodo z boku Kristova, omyj mne,
Umučení Kristovo, posilni mne,
O dobrý Ježíši, vyslyš mne,
Do svatých ran svých, ukryj mne,
Nedej, bych odloučen byl od tebe,
Od zlého nepřítele zachraň mne,
V hodinu smrti povolej mne,
A přikaž mi přijíti k tobě,
Bych se svatými tvými chválil Tě,
Po všecky věky věkův. Amen.

Kéž se tobě líbí, svatá Trojice, služba poddanosti mé, a propůjč, aby obět, kterouž jsem já nehodný před očima velebnosti tvé obětoval, tobě byla příjemná, a mně i všem, za něž jsem ji obětoval, pro

milosrdenství tvé sloužila ku smíření. Skrze Krista Pána našeho. Amen.

Požehnej mne všemohoucí Bůh Otec, Syn a Duch sv. Amen.

Poslední evangelium.

Evangelium sv. Jana.

Na počátku bylo Slovo a Slovo bylo u Boha a Bůh byl Slovo. To bylo na počátku u Boha. — Všecky věci skrze ně učiněny jsou, a bez něho nic není učiněno, co učiněno jest. V něm byl život, a život byl světlo lidí: a světlo ve tmě svítí, a tma ho neobsáhla. Byl člověk poslaný od Boha, jemuž jméno bylo Jan. Ten přišel na svědectví, aby svědectví vydal o světle, aby všichni věřili skrze něho. Nebyl on světlo, ale aby svědectví vydal o světle. Bylo světlo pravé, kteréž osvícuje každého člověka přicházejícího na tento svět. Na světě byl, a svět skrze něho učiněn jest, svět ho nepoznal. Do vlastního přišel, a svoji ho nepřijali. Kteřížkoliv pak ho přijali, dal jim moc býti syny božími, těm, kteří věří ve jméno jeho: kteřížto ne z krve, ani z vůle muže, ale z Boha zrozeni jsou

(Tu kleká kněz.)

A Slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi, a viděli jsme slávu jeho, slávu jako Jednorozeného od Otce plného milosti a pravdy.

M. Bohu díky.

(Počátek evangelia sv. Jana hlásá věčnost Syna Božího a jeho vtělení. — Poněvadž jest tak velebným způsobem v tomto odstavci sv. evangelia hlásáno základní učení naší víry, dává církev sv. při každé mši sv. na konci je čísti, vyjma málo neděl a dní všedních v roce.)

K božskému Srdci Páně
modlitba zásvětná.

Nejsladší Ježíši, Spasiteli pokolení lidského, pohlédni na nás, jižto v nejhlubší pokoře před oltářem Tvým klečíme. Tvoji jsme, Tvoji chceme býti; abychom však s Tebou pevněji mohli býti spojeni, hle, dnes nejsvětějšímu Srdci Tvému každý z nás ochotně se zasvěcuje. — Mnozí Tebe ovšem nikdy nepoznali; mnozí zase přikázáním Tvým pohrdli a Tebe od sebe zapudili. Smiluj se nad obojími, nejlaskavější Ježíši a všecky k srdci svému svatému uchvať. — Ó Pane, budiž králem, a to nejen věřících, kteří nikdy od Tebe neod-

stoupili, nýbrž i synů marnotratných, kteří Tě opustili; učiň, aby se do otcovského domu rychle vrátili a bídou a hlady nezhynuli. — Budiž králem těch, jež buď bludné mínění oklamalo, nebo rozkol odtrhl; zavolej je zpět do přístavu pravdy a k jednotě víry, aby brzy byl jeden ovčinec a jeden pastýř. - Králem budiž konečně všech těch, kdož dlí ve staré pověře pohanské, a nezdráhej se vyvésti jich z temnosti na svobodu světla a království Božího. — Uchovej, ó Pane, církev svou vší pohromy a propůjč všem národům klidu a pokoje; učiň, aby se všech stran zazníval jeden hlas: Pochváleno budiž božské Srdce Páně, skrze které věčnou spásu máme; jemu čest a sláva na věky. Amen.

O Matičce Boží — Panně Marii.

Anděly a svaté ctíme a vzýváme, protože jsou přátelé boží, protože nás milují a za nás u Boha orodují.

Přede všemi anděly a svatými ctíme a vzýváme nejblahoslavenější Pannu Marii, protože je matkou boží, protože milostí a svatostí všecky anděly a svaté převyšuje; Její přímluva u Boha jest nejmocnější.

Blízko kříže stála matka Ježíšova, jejíž srdce meč bolesti pronikl, a miláček jeho, učedník Jan. Uzřev je Ježíš, řekl k matce své: »Hle, syn tvůj!« A k Janovi: »Hle, matka tvá!« A od té hodiny přijal Jan Matku boží k sobě.

Tu stala se Panna Maria matkou naší. Ve sv. Janu my všichni stali jsme se jejími dětmi.

Panna Maria měla největší podíl na utrpení Pána a Spasitele, a má tudíž i největší podíl na vykoupení lidském. Nic není nad lásku mateřskou, říkáváme. Což říci máme o lásce, kterou nás miluje Matka Páně!

Lásku za lásku! Uctívej Pannu Marii jako matku svou, znej se k ní jako k matce své. Vroucně jí uctívej modlitbami, písněmi, vždyť jsi synem národa, jenž slul »mariánským« pro své převzácné modlitby, pobožnosti a písně o Panně Marii.

K ní ber své útočiště po příkladě svatých a vyvolených ve všech svých záležitostech a potřebách.

Zároveň však hleď, abys ctnosti její následoval, by neplatilo slovo o tobě: »Lid tento uctívá mne ústy, ale srdce jejich daleko jest ode mne«.

Sv. Alfons Liguori praví: »Kdyby byl marnotratný syn měl matku doma, ta by ho zajisté nebyla pustila z domu otcovského«. I přidrž se této matky přemilé, a ona zajisté přímluvou svou tobě vymůže, bys zůstával v domě Otce nebeského, bys v milosti boží zůstával, a takto přešťastným byl zde i na věčnosti.

Domácí tvoji a nesčetní poutníci na posvátném Velehradě, na Sv. Hostýně, ve

Staré Boleslavi, na Svaté Hoře u Příbrami atd. modlívají se převroucně za tebe a tvé spoluvojíny k Matce Boží. Sem v duchu pospíchají, jak tomu nasvědčují přemnohé dopisy, vojínové v poli aneb v nemocnicích a v zajetí, by takto duchem byli spojeni s modlícími, ačkoliv jsou tělem vzdáleni. Sem mysl jejich v těžké chvíli zaletuje, a tak zmužilosti a srdnatosti nabývají, sem pozdravy Matce boží posílají a takto posily a odevzdanosti do vůle boží docházejí.

Litanie Loretanské.

Pane, smiluj se nad námi! Kriste, smiluj se nad námi! Pane, smiluj se nad námi!
Kriste, uslyš nás! Kriste, vyslyš nás!
Otče s nebes Bože, smiluj se nad námi!
Synu, Vykupiteli světa, Bože, smiluj se nad námi!
Duchu svatý, Bože, smiluj se nad námi!
Svatá Trojice, jeden Bože, smiluj se nad námi!
Svatá Maria,
Svatá Boží Rodičko,
Svatá Panno panen,
Matko Kristova,
Matko božské milosti,
Matko nejčistší,

Oroduj za nás!

Matko nejčistotnější,
Matko neposkvrněná,
Matko neporušená,
Matko přemilá,
Matko předivná,
Matko dobré rady
Matko Stvořitele,
Matko Spasitele,
Panno nejmoudřejší,
Panno ctihodná,
Panno slavná,
Panno mocná,
Panno dobrotivá,
Panno věrná,
Zrcadlo spravedlnosti,
Stolice moudrosti,
Příčino naší radosti,
Nádobo duchovní,
Nádobo ctihodná,
Nádobo vznešená pobožnosti,
Růže duchovní,
Věže Davidova,
Věže z kostí slonových,
Dome zlatý,
Archo úmluvy,
Bráno nebeská,
Hvězdo jitřní,
Uzdravení nemocných,
Útočiště hříšníků,

Oroduj za nás!

Potěšení zarmoucených (při zpívaných litaniích: ztrápených),
Pomocnice křesťanů,
Královno andělů,
Královno patriarchů,
Královno proroků,
Královno apoštolů,
Královno mučedníků,
Královno vyznavačů,
Královno panen,
Královno všech svatých,
Královno bez hříchu prvotného počatá,
Královno posvátného růžence,
Královno míru,
Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, odpust nám, Pane!
Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, uslyš nás, Pane!
Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi!
Kriste, uslyš nás! Kriste, vyslyš nás!
Pane, smiluj se nad námi!
Kriste, smiluj se nad námi!
Pane, smiluj se nad námi!

Otče náš atd. Zdrávas atd.

Pod ochranu Tvou se utíkáme, svatá Boží Rodičko; prosbami našimi nezhrdej v potřebách našich, nýbrž ode všeho nebezpečenství vysvoboď nás vždycky, slavná

Oroduj za nás!

a požehnaná Panno, Paní naše, prostřednice naše, orodovnice naše! Se Synem svým rač nás smířiti, Synu svému rač nás poroučiti, k synu svému rač nás přivésti!

V. Oroduj za nás, svatá Boží Rodičko!

R. Abychom hodni učiněni byli zaslíbení Kristových.

Milost Tvou prosíme, ó Pane, rač v mysli naše vlíti, bychom, andělským zvěstováním vtělení Krista, Syna Tvého poznavše, skrze umučení a kříž Jeho ke slávě vzkříšení přivedeni byli. Skrze téhož Krista, Pána našeho. Amen.

V. Oroduj za nás, svatý Josefe!

R. Abychom hodni učiněni byli zaslíbení Kristových.

Modleme se:

Prosíme Tě, ó Pane, by nám pro zásluhy a na přímluvu ženicha Tvé nejsvětější Rodičky uděleno bylo, čeho pro svou nedostatečnost sami dosáhnouti nemůžeme. Jenž jsi živ a kraluješ na věky věkův. Amen.

Zdrávas královno, matko milosrdenství! Živote sladkosti a naděje naše, buď zdráva! K tobě voláme vyhnaní synové Evini; k tobě vzdýcháme, lkajíce a plačíce v tomto slzavém údolí. I protož, orodovnice naše,

obrať k nám své milosrdné oči, a Ježíše, kterýž jest požehnaný plod života tvého, nám po tomto putování ukaž, ó milostivá, ó přívětivá, ó přesladká Panno Maria.

V. Oroduj za nás, svatá Boží Rodičko!

R. Abychom hodni učiněni byli zaslíbení Kristových.

Modleme se:

Všemohoucí, věčný Bože, který jsi tělo a duši přeslavné Panny a Matky Marie spolupůsobením Ducha svatého tak připraviti ráčil, aby důstojným příbytkem Syna Tvého státi se zasloužila, dejž, abychom, z její památky se radujíce, milostivou její přímluvou ode všeho nastávajícího zlého i od věčné smrti vysvobozeni byli skrze téhož Krista, Pána našeho. Amen.

»Memorare«.

Pomni, ó nejdobrotivější Panno Maria, že od věků není slýcháno, bys koho opustila, kdo pod ochranu tvou se utíká, aneb o pomoc tě vzýval, anebo za přímluvu tě žádal. Důvěrou touto jsa posilněn, k tobě, Panno panen a Matko, spěchám, k tobě přicházím a jako lkající hříšník stojím před tebou. Ó matko Slova, slovy mými nezhrdej, nýbrž milostivě slyš a vyslyš mne. Amen.

O sv. růženci.

Růženec tvoří nejvzácnější modlitby: Věřím v Boha, Otčenáš, Zdrávas, Sláva Otci a tajemství ze života Pána Ježíše. Je to pobožnost pro vzdělance i pro prostého, pro dítě i starce nad hrobem, pro zdravé i nemocné, pro krále i žebráka. Může se modliti doma i venku, bez knihy, beze světla, bez námahy. Častým opakováním Zdrávasů naznačujeme dětinnou důvěru. Modlíváme se růženec rozjímavým způsobem ku př. desátek: »Který se pro nás krví potiti ráčil«. I představíme si Pána Ježíše na hoře Olivetské, jak se ho zmocňuje úzkost. Máť trpěti, před okem jeho vše utrpení i děsí se přirozenost lidská takého utrpení. Má vzíti na sebe hříchy celého světa. On souhrn a vrchol veškeré svatosti! Pro mnohé bude utrpení marným. I mé hříchy úzkost mu způsobily. To vše uvažuji a při tom se modlím a vroucí prosbu vysílám, bych Pána Ježíše neurážel.

Pán Ježíš napomínal nás: »Tlucte, a bude vám otevřeno« a odporučoval neodbytného muže, který nepřestal prositi přítele, až se nad ním smiloval.

Růženec se modlívali císařové i králové, jako císař Ferdinand IV., Jindřich I

Jindřich IV., král francouzský, obhájce a vůdce národa irského D'Oconel, učenci jako Dr. Bayer, lékaři jako Dr. Schalhaute, hudeb. skladatelé jako Haydn, Mozart, vojevůdci jako Eugen, Radecký.

I. Tajemství růžence radostného,

který se modlíváme hlavně od adventu až do postu:

1. Kterého jsi, Panno, z Ducha svatého počala.
2. Se kterým jsi, Panno, Alžbětu navštívila.
3. Kterého jsi, Panno, v Betlemě porodila.
4. Kterého jsi, Panno, v chrámě obětovala.
5. Kterého jsi, Panno, v chrámě nalezla.

II. Tajemství růžence bolestného,

který se modlíváme hlavně v době postní:

1. Který se pro nás krví potiti ráčil.
2. Který pro nás bičován býti ráčil.
3. Který pro nás trním korunován býti ráčil.
4. Který pro nás těžký kříž nésti ráčil.
5. Který pro nás ukřižován býti ráčil.

III. Tajemství růžence slavného,

který se modlíváme hlavně od velikonoc až do adventu:

1. Který z mrtvých vstáti ráčil.
2. Který na nebe vstoupiti ráčil.
3. Který nám Ducha svatého seslati ráčil.
4. Který tě, Panno, na nebe vzíti ráčil.
5. Který tě, Panno, na nebi korunovati ráčil.

Modlitba o sv. Cyrillu a Methodu.

Modleme se:

Všemohoucí věčný Bože, jenž jsi nás skrze blahoslavené biskupy a vyznavače Cyrilla a Methoděje v jednotu pravé víry křesťanské milostivě povolati ráčil, uděl, prosíme, abychom jížto se nynější slavností (památkou) jejich právem těšíme, na zbožné přímluvy jejich do slávy věčné přijíti zasloužili. Skrze Pána našeho, Ježíše Krista, Syna Tvého, jenž s Tebou živ jest i kraluje v jednotě Ducha Svatého na věky věkův! Amen!

Orodujte za nás sv. naši dědicové a patronové! Abychom hodni učiněni byli zaslíbení Kristových.

Modleme se:

Prosíme tebe, ó Bože, abys nám milostiv býti ráčil pro slavné zásluhy svatých patronů a orodovníků: sv. Cyrilla a Methoda, sv. Václava, sv. Vojtěcha, sv. Jana Nepomuckého, sv. Anežky, sv. Ludmily, sv. Víta, sv. Prokopa, sv. Ivana, sv. Benedikta, sv. Jiří, sv. Norberta, sv. Zigmunda, sv. Kozmy a Damiána, sv. Klementa, bl. Jana Sarkandra a všech sv. dědiců a patronů našich, abychom na zbožné a stálé orodování jejich od všeho zla vždy ochráněni byli. Skrze Krista Pána našeho. Amen.

O prozřetelnosti Boží.

O svět, který stvořil Bůh, pečuje Bůh tím, že jej ustavičně zachovává a spravuje.

Bůh zachovává svět, znamená: Bůh působí svou všemohoucností, že celý svět a každý jednotlivý tvor tak dlouho trvá, pokud Bůh chce.

Bůh spravuje svět, znamená: Bůh řídí a vede všecko k dobrému; nic se neděje bez jeho vůle nebo bez jeho dopuštění.

Bůh řídí a vede k dobrému i nehody a utrpení; chceť jimi hříšníky potrestati a napraviti, spravedlivé pak zkoušeti a jejich zásluhy pro nebe rozmnožiti.

Bůh dopouští i hříchy, protože nechce zbaviti člověka svobodné vůle a protože i následky hříchův umí obraceti v dobré.

Péče, kterouž Bůh všecko zachovává a spravuje, jmenuje se prozřetelnost boží.

Této prozřetelnosti Boží čili opatrnosti Boží máme se kořiti a podrobovati. Učil nás tomu Pán Ježíš v prosbě modlitby Páně: »Buď vůle tvá jako v nebi tak i na zemi«. Zároveň povzbuzuje nás k tomu příkladem svým.

Pán Ježíš bral se s apoštoly svými přes potok Cedron na horu Olivetskou. I vešel s nimi do zahrady dvora nazvaného Getsemany. U vchodu řekl jim: »Poseďtež tuto a já odejdu tamto a pomodlím se!« Toliko Petra, Jakuba a Jana pojal Ježíš ssebou dále do zahrady. Tu počal se rmoutiti a teskliv býti i řekl: »Smutnáť jest duše má až k smrti! Pozůstaňtež tuto a modlete se se mnou!« A pocdešed maličko, co by mohl kamenem dohoditi, padl na tvář svou a modlil se řka: »Otče můj, je-li možné, odejmi kalich tento odę mne; však ne má, ale tvá vůle staň se!«

Podobně i my v různých a různých záležitostech, trpkostech a trudných chvílích volati máme »ne má, ale tvá vůle se staň!«

Jestli kdo, tak zajisté vojín především podrobovati se má této opatrnosti neb prozřetelnosti boží, byť by mnohdy i srdce se vzpouzelo proti tomu.

Děti mnohdykráte žehrají, že rodiče to neb ono ustanovili pro ně proti jejich vůli, aneb že po nich chtějí něco, co se jim naprosto nezamlouvá. Po čase, aneb když přijdou do rozumu, naznávají, jak moudře jednali rodiče.

Před Pánem Bohem jsme rovněž dětmi, a tu podrobiti se musíme, co na nás dopustí, byť by nám to po vůli a chuti nebylo. Později poznáme, jak dobře a moudře Pán Bůh vše zařídil. Podívejme se na koberec. Pozorujme napřed rub. Z těch klikyháků snad by mohlo něco kloudného býti? A obraťme koberec: jaká to krása! Tak i život náš mnohdy vykazuje klikyháky a přece Pán Bůh ve své úradě a dobrotě spletl vše v krásný soulad.

Kolik to příkladů převzácných opatrnosti aneb prozřetelnosti boží máme! Aspoň jeden uveďme.

Otci Saulovu ztratily se oslice. I poslal syna svého Saula se služebníkem hledati oslice. Nenalezli jich. I šli k Samuelovi na poradu. Hospodin pak se zjevil Samuelovi před jedním dnem, nežli přišel Saul, a pravil: »Právě v tuto hodinu, kteráž nyní jest, zejtra pošlu k tobě muže ze země Benjamin, a pomažeš ho za vůdce nad lidem mým

israelským: a on vysvobodí lid můj z ruky Filištinských: nebo jsem shlédl na lid svůj«.

Když Saul se služebníkem vstoupil do města, ukázal se Samuel vycházeje jim v cestu. A když pohleděl Samuel na Saula, Hospodin řekl jemu: »Hle muž, o kterémžto pravil jsem tobě, tenť panovati bude nad lidem mým«. I pomazán jest Saul od Samuela na krále. Šel hledat oslic ztracených a pomazán jest na krále.

Prozřetelnost boží hlásá život Josefa Egyptského a přemnohých svatých a vyvolených.

Byla bouře na moři. Loď byla zmítána po vlnách. Všickni se báli a strachovali. Chlapeček lodního správce si pohrával. »A což ty se pranic nebojíš?« otazují se ho cestující. »O ne, neb otec můj je správcem lodi, on ji dobře řídí a spravuje, nic zlého se mně nestane«.

Řídí i Pán všemohoucí loďku mého života; i nebudu se báti a strachovati. Mou snahou bude, bych býval vždy v posvěcující milosti boží, a pak děj se, co se děj, jsem v rukou božích, i zlé bude k mému dobru. Ano buď vůle tvá jako v nebi tak i na zemi!

O hříchu těžkém aneb smrtelném.

Máš jméno, jakobys byl živý
a jsi mrtvý. (Zjev. 3. 1.)

Hříchu smrtelného čili těžkého se dopouštíme, když přestupujeme zákon boží v důležité věci s jasným poznáním zlého čili vědomě a s úplným svolením čili dobrovolně.

Připomeňme sobě z katechismu, jaká zloba spočívá ve hříchu smrtelném.

Které následky má hřích smrtelný?

Hřích smrtelný má tyto následky:

Zbavuje nás milosti posvěcující a s ní i lásky boží a synovství dítek božích;

připravuje nás o všecky zásluhy pro nebe, které jsme si už získali;

činí nás neschopnými, získati si nové zásluhy pro nebe;

uvaluje na nás tresty boží a konečně věčné zatracení.

Ve hříchu smrtelném spočívá nad míru veliká zloba; jestiť hřích smrtelný:

Těžkou urážkou Boha a pohrdáním nekonečné jeho velebnosti;

hanebným nevděkem k Bohu, našemu nejlepšímu Otci;

hroznou zpronevěrou proti Pánu Ježíši, našemu nejlaskavějšímu Vykupiteli;

trestuhodnou nevážností k milostem Ducha svatého.

Rozveďme trochu, co zde krátce uvedeno.

Četl jsem nedávno, že v Americe jistá osada pro různé nepravosti potrestána byla klatbou církevní. Trest to přehrozný pro obec katolickou. Co se děje při také klatbě? Zvony se zaváží, varhany zarazí, věčné světlo se zhasne, Nejsv. Svátost Oltářní z chrámu se odnese, kostel se zavře a neudělují se svaté svátosti. Život náboženský dočista umlkne a v celé osadě je pusto a smutno. A něco podobného děje se u člověka, který těžkého hříchu se dopustí. Odchází od něho Ježíš Kristus, Duch sv., anděl strážce a v srdci jeho je pusto a prázdno. Světlo víry hasne.

Smutno a prázdno bylo v boží přírodě: byla zima. Země naše odvrátila se od slunce, jen šikmo a po straně ji slunce osvěcovalo, odtud ta krutá a smutná zima; přikvačil sníh a nastal led. A na ledě přece nic neroste.

A jak se to má s naší zemí, tak i se srdcem, které se dopustilo těžkého hříchu. Co je slunce se svým světlem a teplem pro ze-

mi, to je Ježíš Kristus se svou milostí pro duši naši. Na blízku tohoto bož. Srdce Páně daří se všechen život bohumilý! Když člověk těžce zhřeší, odvrátí se od božského Srdce. Tu v duši odumře vše, a nastane tam také smutná a pustá zima i led. Jako na ledě nic nevyroste, podobně pro duchovní smrt nemůže člověk nic záslužného pro Boha vykonati. Jako krupobití mnohdy vše tak zničí, že nemožno ani rozeznati, co kde bylo zaseto a rostlo aneb povodeň vinice zpustoší, že léta tam nic neroste, podobně zničí hřích těžký vše, všeliké zásluhy a odímá možnost hříšníku, by dobré konati mohl. Umrtvuje všechny zásluhy a učiní člověka neschopným, zásluh sobě získati, vždyť jest duchovně mrtev. A jako mrtvý má oči, ale nevidí, má uši, ale neslyší, tak podobně duchovně mrtvý nemůže nic dobrého, pro nebe záslužného vykonati.

A což, když hříšník v těžkém hříchu bez lítosti zemře? Kde octne se duše jeho?

Sv. Augustin kdysi kázal o pekle a o věčných trestech. Posluchači se velmi poděsili. I vyslali poselství k němu. I praví poselství biskupu Augustinovi: V neděli jsi nás kázáním o pekle a o věčných trestech velmi postrašil. Podívej se do knih svatých,

je-li tomu tak«. Příští neděli při kázání odpověděl sv. Augustin: »Poslali jste ke mně poselství, bych nahlédnul do knih svatých, je-li pravda, co jsem vám řekl o pekle a věčných trestech. Dal jsem se ihned do práce a přiznávám se, že bych byl býval rád, abych nebyl našel, co jsem tvrdil. Než musím jak sobě tak i vám říci, že nejméně na 23 místech jsem shledal, co jsem tvrdil o pekle a věčných trestech«.

Často slýcháme: »Zhřešil jsem, a nic zlého se mně za to nepřihodilo«. Nejeden pokrývač domů a věží od jiných napomínán, aby opatrně si počínal, odbýval je slovy: »Stokráte jsem již byl na vyšších věžích, a nic se mně nestalo. Tady odtud nespadnu«. A spadl.

Stokráte kráčel a skákal komediant po laně. A když po sto prvé skákal, spadl a zlomil si vaz.

»A co se přemnozí nahřešili, to jsem já pravým nevinátkem. A pak jsem ještě mlád a pln života!« Což tu třeba říci? »Pane, neuvoď nás v pokušení«.

O všedním hříchu.

Kdy se dopouštíme hříchu všedního?

Hříchu všedního se dopouštíme:

Když přestupujeme zákon boží ve věci méně důležité;

když přestupujeme zákon boží ve věci sice důležité, ale ne zcela vědomě a dobrovolně.

Proč nazýváme hříchy lehké také hříchy »všední?«

Hříchy lehké nazýváme také hříchy »všední«, protože se jich člověk i spravedlivý z křehkosti lidské často, ba denně dopouští.

»Sedmkrát padne spravedlivý a (zase) povstane«. (Přísl. 24, 16.) — »Ve mnohém zajisté klesáme všickni«. (Jak. 3, 2.)

Proč se máme i všedního hříchu pečlivě varovati:

Protože i všedním hříchem Bůh bývá urážen;

protože je překážkou mnohých milostí, které by nám Bůh jinak udělil;

protože na nás mnoho trestů přivádí;

protože časem hříchy těžké mívá za následek.

»Kdo pohrdá malými věcmi, pomalu zhyne«. (Sir. 19, 1.)

Máme-li někoho rádi, zajisté si dáme pozor, abychom ho i maličkostmi neuráželi. Milujeme-li Boha, třeba dbáti toho, aby i v méně důležitých věcech nebyl od nás urážen. Potlačujme náklonnost svou i v malém pokušení, dávejme takto přednost Bohu, než abychom chvilkově domnělé radosti vyhověli.

Kající žalm 50.

Hlavní myšlenka: Přijmi mne opět na milost, ó Bože!

(Skladatel žalmu tohoto je král David. Zdrcen jsou řečí proroka Nathana, uznává veliké provinění své, lituje ho upřímně a prosí Pána Boha o smilování a odpuštění. Vyznává, že se proti Bohu prohřešil, aby celý svět zvěděl, že Hospodinův soud nad ním byl spravedlivý a podvoluje se zadostučinění. Ku konci následuje prosba, aby Jerusalem opět vzdělán byl a v něm zákonné oběti obnoveny byly. Zbořený Jerusalem — obraz srdce poskvrněného těžkým hříchem. Sv. pokáním má v něm opět chrám Ducha sv. zbudován býti.)

Smiluj se nade mnou, Bože, podle velikého milosrdenství svého: a podle množství slitování svých shlaď nepravost mou.

Dokonale obmyj mne od nepravosti mé: a od hříchu mého očist mne.

Nebo nepravost svou já poznávám; a hřích můj přede mnou jest vždycky.

Tobě samému zhřešil jsem, a zlé před Tebou učinil: abys spravedlivý shledán byl v řečech svých a zvítězil, když posuzován býváš.

Nebo hle, v nepravostech počat jsem: a v hříších počala mne matka má.

Pokrop mne yzopem, a očistěn budu: obmyj mne, a nad sníh zbílen budu.

Sluchu mému popřej radosti a veselí: a zplesají kosti ponížené.

Odvrať tvář svou od hříchu mých: a vymaž všecky nepravosti mé.

Srdce čisté stvoř ve mně, Bože: a ducha přímého obnov v útrobách mých.

Nezamítej mne od tváře své: a ducha svatého svého neodnímej ode mne.

Navrať mi radost spasení svého: a duchem statečným utvrď mne.

I budu vyučovati nepravé cestám Tvým: a bezbožní obrátí se k Tobě. Vysvoboď mne od pomsty krevní, Bože, Bože spasení mého: a s veselím prozpěvovati bude jazyk o spravedlnosti Tvé.

Pane, rty mé otevři: i budou ústa má zvěstovati chválu Tvou.

Neb kdybys byl chtěl oběť, dal bych ji byl ovšem: ale zápalu nelibuješ sobě.

Oběť Bohu příjemná jest duch zkormoucený: srdcem zkroušeným a pokorným, Bože, nezhrdniž.

Dobrotivě nakládej, Hospodine, v dobré vůli své se Sionem: aby vzdělány byly zdi jerusalemské.

Tehdáž přijmeš oběť spravedlnosti, dary a zápaly: Tehdáž telata na oltář Tvůj klásti budou.

Sláva Bohu Otci i Synu i Duchu svatému: jakož byla na počátku, nyní i vždycky až na věky věkův. Amen.

Potvrdiž, ó Bože, což jsi způsobil mezi námi! Svatá Panno Maria, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

O svátosti pokání čili o sv. zpovědi.

Mládenec naimský.

Ježíš šel do města, kteréž Naim slulo, i šli s ním učedníci jeho a mnoho lidu. Když pak se přibližovali k bráně městské, aj, mrtvý byl nesen ven. Byl on syn jediný

matky své a ta byla vdova. I šla plačíc a lkajíc za marami. Mnoho lidí z města šlo s ní. Když Pán uzřel matku, útrpností hnut jest i řekl k ní laskavě: »Neplačiž!« Pak přistoupil a dotkl se mar na znamení, aby se nosiči zastavili. I zastavili se. Ježíš pak řekl k mrtvému: »Mládenče, tobě pravím, vstaň!« I posadil se, jenž byl mrtvý, a počal mluviti. Ježíš dal jej mateři jeho. Pojala pak všecky, kteříž přítomni byli, bázeň veliká. Hlasitě velebili Boha a pravili: »Prorok veliký povstal mezi námi, a Bůh navštívil lid svůj«.

Nepoznáváš-li v synu vdovy Naimské svého vlastního obrazu, křesťane milý? Viz, vynášejí ho ven, studeného, ztuhlého — nehybného — mrtvolu mladíkovu!

A plačíc, kráčí matka za rakví a cítí svou ztrátu tím bolestněji, čím nenahraditelnější se jí zdá.

Jak mnoho jest křesťanů duševně mrtvých, nad nimiž přehořce pláče nejněžnější z matek, svatá církev Kristova!

Vynášejí je ku hrobu, a tento hrob jest věčnost, věčné, hrozné peklo.

Duševně mrtev jest každý, kdokoliv jest ve stavu smrtelného hříchu. Začátek umírání; nebezpečná dřímota, jest stav vlaž-

nosti, do něhož hojné všední hříchy duši pohrobují.

Ze všech těchto stavů duševní smrti nebo zakrnělého duševního života volá Pán, mocný křísitel mrtvých, k životu. »Já jsem vzkříšení a život«. (Jan 11. 25.)

Bůh tedy chce, abys žil: chce, abys život měl a hojněji měl. (Jan 10, 10.)

Po svém zmrtvých vstání ukázal se apoštolům, dechl na ně a řekl jim: »Přijměte Ducha svatého! Kterýmž odpustíte hříchy, odpouštějí se jim, a kterýmž zadržíte, zadrženy jsou«. (Jan 20, 22, 23.)

Slovy těmi ustanovil Pán Ježíš svátost pokání. I jest pokání svátost, ve které kněz ke zpovídání zplnomocněný jménem božím hříšníku odpouští hříchy po křtu svatém spáchané, když jich srdečně lituje, upřímně se z nich zpovídá a opravdovou vůli má se polepšiti a za hříchy dosti učiniti.

Pán Ježíš dal moc, hříchy odpouštěti apoštolům. Od apoštolů přešla moc ta na biskupy a kněze, kteří však musejí, aby ji platně vykonávali, řádně k tomu býti zplnomocněni.

Svátost pokání je jediným prostředkem, kterým od Boha odpuštění těžkých hříchů dosáhnouti lze.

Čeho je třeba k hodnému přijetí svátosti pokání.

Čeho je třeba ku hodnému přijetí svátosti pokání, nám Pán Ježíš objasnil v podobenství o marnotratném synu.

Pán Ježíš pravil: »Člověk jistý měl dva syny. I řekl mladší z nich k otci: Otče, dej mi díl statku, kterýž mně přináleží. I dal mu dědictví jeho. Po nemnohých dnech shromáždil mladší syn všecko a odebral se přes pole do daleké krajiny. Tam rozmrhal statek svůj, živ jsa prostopášně. Když byl všecko utratil, stal se hlad veliký v krajině té. I on počal nouzi trpěti. I šel a dal se do služby k jednomu měšťanu krajiny té. Ten jej poslal do dvora svého, aby tam pásl vepře. I žádal nasytiti se mlátem, kterýmž vepře krmili, ale žádný mu ho nedával.

Nyní šel sám do sebe a řekl: Jak mnoho nádeníků v domě otce mého má hojnost chleba; já pak zde hynu hladem! Vstanu a půjdu k otci svému a dím jemu: Otče, zhřešil jsem proti nebi a před tebou; již nejsem hoden slouti synem tvým: učiň mne jako jednoho z nádeníků svých! I vstal a šel k otci svému. Když pak ještě podál byl, uzřel ho otec jeho, a milosrdenstvím hnut jsa, přiběhl, padl na hrdlo jeho a políbil ho. I řekl jemu syn: Otče, zhřešil jsem proti ne-

bi a před tebou; jižť nejsem hoden slouti synem tvým. Ale otec nedal mu domluviti, nýbrž řekl služebníkům svým: Rychle přineste roucho nejlepší a oblecte ho, dejte prsten na ruku jeho a obuv na nohy jeho; přiveďte též tele tučné a zabijte, abychom hodujíce byli veseli. Nebo tento můj syn byl mrtev a zase ožil, byl ztracen a nalezen jest. I počali hodovati.

Byl pak syn starší, když se bratr jeho navrátil, na poli. A když s pole se přibližoval k domu, uslyšel veselý zpěv. I povolav jednoho ze služebníků, otázal se, co by to bylo. On řekl jemu: Bratr tvůj přišel a otec tvůj rozkázal zabíti tučné tele, že ho zase zdravého uzřel. I rozhněval se bratr starší a nechtěl vejíti. Když to otec uslyšel, vešel sám k němu a počal ho prositi. Ale syn řekl otci svému: Aj, tolik let sloužím tobě a nikdy jsem přikázání tvého nepřestoupil a nikdy jsi mi nedal ani kozlátka, abych s přáteli svými hodovati mohl. Ale když přišel tento syn tvůj, kterýž promarnil statek svůj s osobami nešlechetnými, rozkázals mu zabíti tučné tele. I odpověděl jemu otec: Synu, ty vždycky se mnou jsi a všecky věci mé jsou tvé. Nyní pak zajisté bylo slušno hodovati a radovati se, nebo tento bratr tvůj byl mrtev a zase ožil; byl ztracen a nalezen jest.

I patří ku hodnému přijetí svátosti pokání patero částek: zpytování svědomí, lítost, opravdové předsevzetí, zpověď a dostiučinění.

»Nyní šel sám do sebe marnotratný syn« t. j. zpytoval svědomí své. »Otce tak dobrého jsem opustil! Já zde hynu hlady!« — toť lítost. »Vstanu a půjdu k otci svému«, toť opravdové předsevzetí. »Otče, zhřešil jsem proti nebi a před tebou«, toť zpověď. »Již nejsem hoden slouti synem tvým: učiň mne jako jednoho z nádeníků svých«, toť dostiučinění.

Marnotratným synem je hříšník, jenž ztratil milost boží a hlady hyne. I jest mu svědomí zpytovati, litovati hříchů, povstati z bídy duchovní a navrátiti se k Otci nebeskému, vyznati na místě božím knězi hříchy a za ně dosti učiniti.

O zpytování svědomí.

Svědomí zpytovati je vážně přemýšleti, kterých hříchů jsme se od poslední platné zpovědi dopustili.

Svědomí zpytujeme takto:

1. rozpomínáme se, kdy jsme se naposledy platně zpovídali a zdali jsme vykonali uložené pokání;

2. připomínáme si desatero přikázání božích a patero přikázání církevních, jakož i sedmero hlavních hříchův, a při tom se tážeme, zdali jsme zhřešili myšlením a žádostmi, slovy a skutky neb opomenutím dobrého;

3. rozpomínáme se, zdali jsme konali povinnosti svého stavu.

U hříchů těžkých musíme se zvláště rozpomínati:

1. na jejich počet;

2. alespoň na okolnosti, které druh jejich proměňují nebo hřích jinak všední v těžký mění.

Při zpytování svědomí můžeme se na počet hříchův upamatovati, když se rozpomínáme, stal-li se hřích každý den, každý týden anebo měsíc, a kolikrát za den, za týden anebo měsíc.

Na zpytování svědomí máme vynakládati tolik píle, co jí vynakládáme na díla důležitá; nemáme při tom býti ani povrchní a lehkovážní ani příliš úzkostliví.

Před zpytováním svědomí pomodlíme se k Duchu sv., Matce Boží a k andělu strážci.

O lítosti.

„Oběť Bohu duch zkormoucený; srdcem zkroušeným a pokorným, Bože, nepohrdneš.
(Žalm 50, 19.)

Lítost je nejpotřebnější částka při svátosti pokání, protože bez lítosti žádný hřích nemůže býti odpuštěn.

Lítost je bolest a ošklivost duše nad spáchanými hříchy.

Lítost musí býti: vnitřní. Nemáme toliko ústy kajícnou modlitbu říkati, nýbrž hřích též skutečně v ošklivosti míti.

Lítost musí býti nade všecko, to jest musíme pokládati hřích za největší zlo.

Lítost musí býti všeobecná, to jest musíme alespoň všech těžkých hříchův litovati.

Lítost musí býti nadpřirozená. Musíme litovati hříchů svých, že Bůh nekonečně dokonalý a vší lásky hoden jest a že jím pohrdáme i že Ježíš Kristus pro hříchy naše přehořké mučení a smrt podstoupil: že hříchem nebe ztrácíme, že hříchem trestů v pekle jakož i jiných trestů zasluhujeme a že hřích už sám sebou ošklivý jest.

Abychom hodně politovali hříchy, konejme čtvero zastavení, jakožto mnozí sv. (sv. Karel B.) konali.

Představme si člověka, jenž asi půl roku leží už v hrobě. Jak hrozně vypadá. A proč? Umřel. Tak hrozná je duše má hříchem poskvrněná!

Sestupme do pekla. Jediný těžký hřích mnozí spáchali a jaké muky trpí. Od Boha odloučeni jsou na věky, pro něhož stvořeni byli. I já toho trestu jsem zasloužil, jen milosrdenství božímu mám co děkovati, že se zachrániti mohu.

Vstupme na nebe, do sídla věčné blaženosti. Zde Pán všemohoucí, i pro mne místo ustanovil, a já je zaujati mám. Než hříchem těžkým vypuzuji sebe sám s nebe. Prvorozenství dávám za čočovici.

Pojďme na horu Kalvarii. Zde visí Pán na kříži a připomíná mi, jak mnoho trpěl. Trpěl i pro mne i pro mé hříchy. Ach Kriste, pro své svaté rány smiluj se nad námi!

O opravdovém předsevzetí.

»Vstanu a půjdu k otci«.

Hříchy jsme se odvrátili od Boha a stali jsme se nešťastnými. Podobně jako když se země odvrátí na podzim a v zimě od slunce, vše v přírodě boží odumírá, mrzne a sněhem se pokrývá, i my hříchem odvra-

címe se od slunce spravedlivosti, od Ježíše Krista, a mrzneme a odumíráme v duchovním životě. A jako na jaře zase země k slunci se obrácí a se zase přiozdobuje, obrátiti se musíme i my k Bohu, »Vstanu a půjdu k otci«, musíme i my s rozhodnutím opravdovým říci.

»Potom zvolal Pán Ježíš hlasem velikým: »Lazare, pojď ven!« A hned vyšel, kterýž byl umřel. Měl pak ruce a nohy svázané rouchy, a tvář jeho byla obvázána šatem. Protož rozkázal jim Ježíš: »Rozvažte jej, aby odejíti mohl!«

I já musím vyjíti z hrobu, do něhož jsem se uvrhnul. I já musím rozvázati a roztrhati roucha a pouta. Především musím opustiti příležitost blízkou. Příležitost blízká jest osoba, společnost, místo, zaměstnání a vůbec všecko, co mně obyčejně bývá příčinou ku pádu, ku hříchu. Spasitel praví: »Pohoršuje-li tě oko tvé pravé, vylupniž je a vrz od sebe: neboť užitečnější jest tobě, aby zahynul jeden úd tvůj, než aby celé tělo tvé uvrženo bylo do pekelného ohně.

A jestli ruka tvá pravá pohoršuje tě, utni ji a vrz od sebe: nebo užitečnější jest tobě, aby zahynul jeden úd tvůj, než aby všecko tělo tvé uvrženo bylo do pekelného ohně. (Mat. 5. 29. 30.)

Kdyby ti něco bylo tak drahé jako tvé oko pravé, a komu by nebylo drahé oko, a to pravé? A kdyby ti něco bylo tak milo jako ruka tvá pravá, a komu by nebyla milá ruka, a to ještě pravá? Musíš se toho zříci. A kdyby ti něco přinášelo i ten největší zisk, je-li ti to však příležitostí ke hříchu, musíš se toho zříci.

Pryč! Prchej! Zachraň duši svou! Vzdáli se tohoto obcování! Varovati se oné společnosti! Odříci se této společnosti! Nevstoupiti do toho domu! Odříci se této zábavy! Jak těžko to, povzdechneš sobě!

Než o vše na světě, měj smilování se svou duší nesmrtelnou! Ty se chceš polepšiti a v dobrém upevniti, a nechtěl bys se varovati blízké příležitosti?

Ó zmoudři! Neklam sebe sama tak ukrutně! Povstaň, vzmuž se a rozvaž svazky tě svírající, unikni otroctví!

O zpovědi.

Mnozí z věřících přicházeli, vyznávajíce skutky své.
(Sk. apošt. 19, 18.)

Zpověď je zkroušené vyznání spáchaných hříchů knězi k zpovídání zplnomocněnému, bychom od něho rozhřešení dostali.

Musíme se ze hříchů svých zpovídati, protože svátost pokání je také soudem, a kněz jenom skrze zpověď věděti může, z čeho nás má souditi a má-li nám hříchy odpustiti čili zadržeti.

My chceme jistoty nabýti, že se nám odpouštějí hříchy naše, a této jistoty nám poskytne sv. zpověď.

Mnozí zdráhají se zpovídati, ač jinak, na příklad u soudu nejoplzlejší a nejhorší věci veřejně objevují a vypravují, kdežto zde soukromě beze svědků vyznati mají upřímně, jak před Pánem Bohem vinnými se poznávají.

Po nějakém čase uzdravil Eliseus zázračným způsobem Naamana, bohatého a udatného vůdce vojska krále syrského. Naaman měl totiž malomocenství. Byla pak v službě jeho dívka israelská, kterouž loupežníci do Syrie byli přivedli. Ta pravila jednoho dne k manželce Naamanově: »Ó, by byl pán můj u proroka, kterýž jest v Samaří, jistě by ho uzdravil od malomocenství jeho!« Když to Naamanovi oznámeno bylo, odebral se tam s koňmi a vozy. Když pak u dveří domu Eliseova stál, vyslal k němu Eliseus služebníka svého a vzkázal mu: »Jdi a umyj se sedmkrát v Jordáně a čist budeš!« I rozhněval se Naa-

man a řekl: »Domníval jsem se, že vyjde ke mně a vzývati bude jméno Boha svého a uzdraví mne. Proč se v Jordáně mýti mám? Zdaliž nejsou lepší řeky naše v Syrii nade všecky vody israelské?«

Když v nevrlosti odcházel, přistoupili k němu služebníci jeho a řekli: »Otče, kdyby ti byl prorok něco nesnadného uložil, jistě bys to byl vykonal. Čím více tedy měl bys uposlechnouti slova jeho, an řekl toliko: »Umyj se a budeš čist!« Sestoupil tedy a umyl se v Jordáně sedmkrát a očištěn jest.

A tak možno i tobě říci: »Kdyby ti Pán Ježíš něco nesnadného uložil, ba hodně těžkého, zajisté bys to vykonal, abys hříchu se zbavil. Když však tak snadným způsobem můžeš sobě pomoci od duchovního malomocenství, od hříchu, proč bys to neučinil?

Na chvilku se pokoříš a zarmoutíš, než jen na chvilku, a srdce tvé se radovati bude a pokoj svatý vejde do srdce tvého.

Zpověď tvá musí býti úplná, to jest musíš se zpovídati aspoň ze všech hříchů těžkých i z jejich počtu a těch okolností, ze kterých jsme povinni se zpovídati.

Vojín zraněný leží na zemi. Přicházejí lékaři, řekne jim, kde rány má. O jedné

ráně se nezmiňuje. I rychle poskytnou léku na rány. Vojín ku podivu však zemřel. A tu teprve při prohlídce najdou ránu, které raněný nevyjevil.

Podobně by se vedlo i nám, kdybychom všech ran neobjevili a hřích těžký zamlčeli. Toť by byla svatokrádežná zpověď.

Zpověď, ve které se opakují všecky nebo několik dřívějších zpovědí, jmenuje se zpověď generální. Zpovědi generální je třeba, když dřívější zpovědi byly neplatny, protože jsme z bázně anebo z lichého studu z některého těžkého hříchu se nezpovídali.

Kterak se vykoná zpověď?

Zpověď se vykoná takto:

Kdo se zpovídá, poklekne ve zpovědnici, udělá kříž a říká:

»Prosím za svaté požehnání, bych se mohl ze hříchů svých dobře a úplně vyzpovídati«.

»Já bídný hříšník zpovídám a vyznavám se Bohu všemohoucímu, nejblahoslavenější Marii Panně, všem milým svatým a vám, otče duchovní, na místě božím, že jsem (od své poslední zpovědi, která se stala . . .) těchto hříchů se dopustil«.

Vyznává hříchy své.

Končí zpověď, vzbuzuje znova žel a lítost modle se:

»Bože můj! Těchto a všech svých hříchů srdečně lituji, protože jsem pro ně spravedlivého trestu zasloužil. Želím jich proto, že jsem tebe, svého nejlepšího otce, nejvyšší a lásky nejhodnější dobro, urazil. Činím opravdové předsevzetí, s milostí tvou život svůj polepšiti, blízké příležitosti k hříchu se varovati a nikdy už nehřešiti.

»Žádám vás, ctihodný otče, za spasitelné pokání a kněžské rozhřešení«.

Dává pozor, jaké mu zpovědník dává naučení a ukládá pokání. Zeptá-li se ho zpovědník na něco, odpovídá upřímně: sám-li pak něčemu dobře nerozuměl anebo potřebuje-li poučení, otáže se.

Bije se v prsa (Bože buď milostiv mně hříšnému)

a přijímá zkroušeně rozhřešení, které zpovědník uděluje slovy: »Rozhřešuji tě ze hříchů tvých ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Amen«, a dělá při tom kříž. Řekne-li zpovědník, jak to na mnohých místech bývá: »Pochválen buď Ježíš Kristus«, odpoví: »Na věky. Amen«.

O dostiučinění.

Dostiučiněním rozumíme konání kajícných skutků, kteréž zpovědník ukládá.

Ukládají se kajícné skutky, aby hříšník za urážku Bohu učiněnou aspoň nějakou náhradu dal, časné tresty aby vytrpěl za hříchv své a budoucně by opatrnějším byl.

Uložené pokání máme vykonati právě tak, jak bylo uloženo, bez odkladu, to jest, co nejdříve.

Máme kromě pokání uloženého sami také pokání si uložiti. Dobrovolnými kajícnými skutky, zvláště pak trpělivostí v souženích zasloužené tresty máme si odkáti.

Po sv. zpovědi jsme čistými, ospravedlněnými. Modlitba spravedlivého proráží nebesa, proto použijme chvíle této svaté a modleme se vroucně za sebe a za všechny, za které se modliti máme.

Pán Ježíš ustanovuje nejsvětější Svátost oltářní.

Ve čtvrtek před umučením svým jedl Pán Ježíš s apoštoly svými beránka velikonočního. S pokorou nevýslovnou umyl apoštolům nohy. Pak z lásky nepochopi-

telné ustanovil nejsvětější svátost oltářní, kterou byl přislíbil při nasycení pěti tisíc mužů.

Pán Ježíš vzal chléb před ním ležící ve svaté a velebné ruce své, pozdvihl očí k nebesům, k Bohu Otci svému všemohoucímu, a díky čině jemu žehnal chléb a dával učedníkům svým řka: »Vezměte a jezte: totoť jest tělo mé, kteréž za vás vydáno bude«. Tolikéž vzal i kalich s vínem, opět díky činil, žehnal a dal jej učedníkům svým řka: »Vezměte a pijte z toho všichni; toť jest krev má, krev Nového zákona, kteráž za vás a za mnohé vylita bude na odpuštění hříchů. To čiňte na mou památku!«

Jistý malíř měl vyobraziti ustanovení nejsvětější svátosti oltářní. I vyobrazil 12 apoštolů. Když však měl vyobraziti Pána Ježíše, když znázorniti měl jeho lásku, kterou srdce jeho v té chvíli plálo, tu odložil štětec a doložil: »Toho nedovedu«.

Pán Ježíš prokázal nám lásku velikou, když sestoupil na zemi, lásku nepochopitelnou, když strastiplný život vedl; lásku podivuhodnou, když za nás ukřižován byl: lásku však přetajemnou a nepochopitelnou, když ustanovil nejsvětější svátost oltářní. Toť tajemství, do kteréhož by rádi nahléd-

li i andělé, kterémuž však toliko klaněti se mohou. Když slunce chýlí se k západu, vysílá nejdelší paprsky, jako by chtělo ještě před západem zemi největší dobrodiní prokázati. I Pán Ježíš, slunce spravedlnosti, na sklonku života tělesného podal největší důkaz lásky své.

O sv. přijímání.

»Amen, amen, pravím vám: Nebudete-li jísti těla Syna člověka a píti jeho krev, nebudete míti v sobě života«. (Jan 6, 54.)

Nebylo Pánu Ježíši na té lásce dosti, kterou ustanovil nejsvětější svátost oltářní. On i ustanovil sv. přijímání, požívání těla a krve své. I přijímáme, když přistupujeme ke stolu Páně tělo a krev Pána našeho Ježíše Krista.

I spojujeme se co nejúžeji s Kristem dle slov jeho: »Kdo jí tělo mé a pije mou krev, ve mně přebývá a já v něm«. (Jan 6. 37.) Rozmnožuje se milost posvěcující, zeslabují zlé náklonnosti a posiluje naše láska k Bohu. Sv. přijímání očišťuje nás od všedních hříchů, chrání od hříchů smrtelných a zhlazuje časné tresty za hříchy a je nám ukojemstvím slavného zmrtvýchvstání a

věčné blaženosti. »Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný; a já ho vzkřísím v den nejposlednější«.

Na tak svatý úkon dlužno se dobře připraviti. Nábožně prožijeme večer před sv. přijímáním. Pomodlíme se něco a čteme v nábožné knize, zdržíme se všeho, co vyrušuje a v pokoji a se sebranou myslí odebeřeme se na odpočinek. Od dvanácti hodin v noci nesmíme nic požívati ani píti. Při ranním procitnutí vzpomeneme si, že Pán nás volá. V počestném oděvu zbožně vykonáme ranní modlitbu a odebeřeme se do kostela. Po cestě uvažujme, s jakou radostí pospíchali do Betléma pastýři, by uviděli Spasitele.

Před sv. přijímáním.

Před svatým přijímáním máme víru, naději a lásku a lítost vzbuzovati, jakož i pokoru a nejhlubší úctu ku Kristu a touhu po něm v srdci vzbuditi.

Potom odebral se Ježíš zase do Kafarnaa. Tam žil římský setník, jenž židům velmi přízniv byl a jim na svůj náklad i školu vystavěl. Ten měl služebníka na smrt nemocného, kteréhož velice miloval.

Když tedy setník uslyšel, že Ježíš jest na cestě do Kafarnaa, posial k němu starší městské, prose ho, aby přišel a uzdravil služebníka jeho. I šel Ježíš s nimi. A když byl již nedaleko domu, vyšel mu setník sám vstříc a pravil: »Pane, nejsem hoden, abys vešel pod střechu mou, ale toliko rci slovem a uzdraven bude služebník můj!« Slyše to Ježíš, obrátil se a řekl k těm, jižto šli za ním: »Amen, pravím vám, nenalezl jsem tak veliké víry v Israeli!«

»Pane, nejsem hoden«, jsou slova vojákova a tak se líbila Pánu Ježíši, že je říkáme třikráte před sv. přijímáním. Když se říká konfiteor aneb obecná zpověď, máme ještě jednou vzbuditi lítost nad hříchy svými. Když kněz lidu ukazuje svatou hostii, máme se jí pokorně klaněti, v prsa se bíti a říkati: »Pane, nejsem hoden, abys vešel pod střechu mou, ale toliko rci slovem a uzdravena bude duše má«. (Já toho nezasluhuji, abys vešel ku mně, dostačí jediné slovo a uzdravena bude duše má.)

Přijímajíce sv. hostii, máme:

hlavu pozdvihnouti, ústa slušně otevříti a jazyk položiti na dolejší ret;

svatou hostii požíti, jí nežvýkati aniž déle v ústech zadržovati;

svatou hostii, kdyby se nám snad na ponebí přilepila, nikoli prstem, nýbrž jazykem odloupnouti.

Toť ten nejsvětější a nejšťastnější okamžik života našeho.

I bijeme se v prsa říkajíce: Ó Ježíši, v tebe věřím, ó Ježíši, v tebe doufám, ó Ježíši, tebe nade všecko miluji!«

A nyní odejdeme na místo nějaké a vše musí uhnouti, nic nám není po celém světě a co vůkol nás. Pán je s námi. I rozmlouváme s ním nejtajnější řečí. Mluvíme s Pánem Bohem svým. A teprve po chvílce sáhneme po knížce a modlíme se z ní, neb po sv. přijímání máme:

Pánu Ježíši pokorně se klaněti a jemu děkovati, že k nám ráčil přijíti;

jemu se obětovati a učiněná dobrá předsevzetí obnoviti;

jeho prositi, by svou milostí stále s námi zůstával;

jemu všecky tužby a potřeby duše i těla přednášeti.

Kterak máme tráviti den svatého přijímání?

Den svatého přijímání máme tráviti v sebranosti mysli co největší, máme světských zábav a radovánek se vystříhati, chrám Páně navštíviti, nábožné knihy čísti

a jiné dobré skutky konati. Kdykoliv nastává pokušení, volejme jako dva učedníci do Emaus jdoucí:

»Pane, zůstaň s námi, neb se připozdívá«.

Ježíš se zjevuje dvěma učedníkům do Emaus jdoucím.

Odpoledne ukázal se Ježíš dvěma učedníkům jdoucím do Emaus. Jdouce rozmlouvali vespolek o tom, co se v posledních dnech bylo událo s Ježíšem. Nenadále připojil se k nim Ježíš v podobě cizincově, avšak nepoznali ho. I řekl k nim: »Které jsou to řeči, jež rozmlouváte vespolek, a proč jste tak smutni?« Jeden z nich, jménem Kleofáš, odpověděl: »Což jsi ty jediný z tolika příchozích do Jerusalema, jenž nevíš, co se tam stalo těchto dnů?« Vyprávěli pak, že se nadáli od Ježíše vykoupení lidu israelského, ale že vydán byl k smrti kříže. I odpověděl jim: »Ó zpozdilí! Jak mnoho času jest potřebí, abyste uvěřili všemu, co proroci předpověděli! Zdaliž nemusel Kristus toho trpěti a tak vjíti do slávy své?« A počav od Mojžíše, vykládal jim všecka místa prorocká, kteráž v Písmě svatém o něm napsána jsou. Mezi tím

přiblížili se k městečku. A Ježíš dělal se, jakoby chtěl dále jíti. I prosili jej řkouce: »Zůstaň s námi, neb se připozdívá a slunce se chýlí již k západu«. I vešel s učedníky do domu. A když seděl s nimi za stolem, vzal chléb, dobrořečil, lámal a podával jim. V touž dobu otevřeny jsou oči jejich a poznali ho. Ale on zmizel s očí jejich. Když se byli poněkud vzpamatovali, pravili s radostí vespolek: »Zdaliž srdce naše nehořelo v nás, když na cestě mluvil k nám a otvíral nám Písma?«

Téhož ještě večera vrátili se spěšně do Jerusalema a vypravovali, co se jim stalo na cestě a kterak Pána poznali v lámání chleba. Apoštolové byli shromážděni v jednom večeřadle, jehož dveře pro strach před židy byli zavřeli. S radostí poslouchali zprávu oněch dvou učedníků a zvěstovali jim, že se Pán ukázal již také Petrovi.

Chci se zpovídati a není tu kněze. Kněz nezná řeči mé a já jeho ne.

Nejpotřebnější částkou při svátosti pokání jest lítost, neb bez lítosti žádný hřích nemůže býti odpuštěn.

Lítost musí býti: vnitřní, nade všecko, obecná a nadpřirozená.

Nadpřirozená je lítost, když litujeme hříchů z nadpřirozených pohnutek a příčin, že Bůh nekonečně dokonalý a vší lásky hoden jest, že Ježíš Kristus pro hříchy naše přehořké umučení a smrt podstoupil, že hříchem nebe ztrácíme a peklo a jiné tresty zasluhujeme.

(Pouze přirozenou lítost má, kdo hříchu jen z přirozených pohnutek a příčin lituje, ku př. že do neštěstí časného, neb hanby aneb škody upadl. Taká lítost nestačí k odpuštění hříchův.) (Filip 4, 4.)

Lítost nadpřirozená jest dvojí: dokonalá a nedokonalá.

Lítost dokonalá je, když hříchu litujeme z dokonalé lásky k Bohu, protože jsme totiž Boha, nejdokonalejší a lásky nejhodnější dobro, urazili. Třeba uvážiti, že nám tolik dobrého na těle i na duši prokázal, že Ježíš Kristus na kříži za nás umřel a nám tak ochotně hříchy odpouští.

Takou dokonalou lítostí nabýváme hned, také již před zpovědí, odpuštění hříchů; jsme však povinni v nejbližší zpovědi z nich se vyznati.

Povinni jsme takou lítost dokonalou vzbuditi:

1. v nebezpečenství života, zvláště když máme těžký hřích a nemůžeme se zpovídati;

2. kdykoliv máme přijati některou svátost živých; ale jsme ve stavu nemilosti a nemáme příležitosti se zpovídati.

Snad byli jsme tak nešťastnými a dopustili se hříchu těžkého, a není tu kněze, jemuž bychom se mohli zpovídati, máme vzbuditi dokonalou lítost a opravdové předsevzetí. Zároveň si musíme umíniti, že jakmile budeme míti příležitost, sv. zpověď vykonáme.

Velmi prospěšno je vzbuzovati lítost dokonalou každého dne večer, než jdeme spat.

Lítost nedokonalá nejmenuje se tak, že by byla snad špatná, ne. Ona je dobrá a dostačí na odpuštění hříchů, když zároveň konáme sv. zpověď.

Rád bych se zpovídal, je tu i kněz, než neznám jeho řeči a on nezná zase mé řeči. I poprosím ho, aby vyslyšel mou sv. zpověď. Dá mně rozhřešení a já jsem povinen, až najdu kněze, jenž mně a já jemu rozumím, se znova vyzpovídati.

O svaté čistotě.

Namnoze převiádá náhled a rozum, jako by ten, kdo se stane vojákem a obleče vojenský kabát, přestal býti křesťanem a katolíkem, jako by mu vše dovoleno bylo i to, co důstojnost lidskou snižuje. Jak mylný a zavržení hodný to náhled. Božími tvory jsme, ať jsme v jakémkoliv stavu a ze všeho účet složiti musíme Pánu Bohu. Moje veškeré bytí jest s Pánem Bohem setkáno. Jsem od něho, skrze něho a pro něho. Od něho mám všechno: tělo, duši, rozum a vůli, sílu a zdraví, čas a milost. Ustavičně všudy náležím Pánu Bohu, jeho jsem v každém věku a každinké chvíli a ve všech poměrech životních. Jeho jsem i jako voják. V první době křesťanské bylí vojáci svatými a zrovna ve vojště apoštoly hlásajícími celým životem svým zbožným pravdy a učení Pána Ježíše.

Naše sv. náboženství nám nezakazuje veselými býti, naopak, kdo koná náboženské povinnosti a dle náboženství žije, chová v srdci svém pokoj, jenž pravou veselost způsobuje. Nežádá po nás svaté náboženství, abychom hlavu svěsili a zarmoucenými byli. Jest ovšem čas zármutku, ale i čas radosti. Vše v pravý čas.

O ano, buď vesel! Než o vše, co ti milo a draho, střež se špatných a nečistých myšlenek. Z úst tvých nevycházej slovo dvojsmyslné aneb nečisté, neb pouhé slovo přemnoho už zla způsobilo. Jako jiskra jediná bývá příčinou požáru, který zničí celé město, tak i jediné slovo nečisté mnohdy zachvátí celého člověka, vzbudí v něm plamen nečisté žádosti a přivede ho do záhuby.

A což říci o skutcích nečistých, které se v šestém a devátém přikázání božím zapovídají? O tom bychom nejraději ani nemluvili. A přece nutno aspoň něco říci, neb skutky také ať na sobě ať s jinými páchané jsou pravou potopou, jež do záhuby vrhá — do tělesné i duchovní. Jistá oddělení v nemocnicích jsou odstrašujícími příklady. Kolik tu životů a rodin nakaženo a zničeno! Kolik běd v zápětí má jediný skutek proti sv. čistotě! Kolik lidí

zdravím kypících nečistotou připravilo se o zdraví a přitáhlo si nemoc ohyzdnou ničící celé tělo, jež jest pak pravým morem i pro okolí. Jak mnozí mladíci byli dobří a šlechetní, ano skoro bez chyby, nebi rozkoší, církvi útěchou, rodině nadějí a jak je nečistý skutek učinil nešťastnými! Proto už zavádí se poučování od vojenských lékařů pro brance, aby zavčas varováni byli před stykem s jiným pohlavím. Každý lidumil pozdvihuje prosebně ruce ke každému branci a vojínovi, by se chránil nečistoty všeliké. Vojíne přemilý, o vše, co ti milo a draho, chraň se hříchu nečistoty! Varuj se neprozřetelnosti, opovážlivé zvědavosti, nevázanosti očí, uší, rukou, četby špatných knih, obcování se špatnými lidmi, smyslného přátelství, zahálky, změkčilého života.

Neřest nečistoty jest ohněm až do zahynutí zžírajícím. (Job. 31, 12.) Promarněné síly, otrávené šťávy, zmařený vývin, předčasné stáří, zkrácený život jsou nezřídka hroznými následky časné nemravnosti Škodu trpí i duševní mohutnosti: paměť se otupuje, jest línou, nejistou, chápavost se menší, vůle slábne.

Posud vše udáno ze zdravotního ohledu. A což dí k tomu sv. náboženství? Ne-

beský Otec zahubil ohněm pět hříšných měst. Vstup na břehy Mrtvého moře s jeho vlnami, jež jakoby se dnes ještě snažilo zahladiti s povrchu zemského ohavné skutky nečistého pokolení.

Syn Boží, nejčistotnější, zasnoubil se s námi krví srdce svého, a my bychom trhali tuto svatou pásku?

Duch svatý ošklivi si nad jiné hřích tento, jenž jako žádný jiný, člověka, chrám to Ducha sv., znesvěcuje a jej z něho vypuzuje. A jak Matka Boží, svatí andělé, a svatí nenávidí hříchu nečistoty!

Víra klesá, povstávají pochybnosti, v duši zahnízďuje se větší a větší slepota, ctnost se ošklivuje a hřích ten působí, že si člověk znechucuje všechno, co svatého a spasitelného.

A což když Pán Bůh povolá člověka hříchem tímto stíženého náhle na věčnost! Ach nechceme ani dalšího se domysliti.

Vojíne milý, ano přemilý, střež se nečistoty! Vše jest ti možno v tom, jenž tě posiluje — v Pánu!

Kterých prostředků máme užívati, abychom čistotu zachovali?

Abychom čistotu zachovali, máme:

nebezpečenství a příležitostí k nečistotě se varovati;

za zachování čistoty se modliti a co nejčastěji svaté svátosti přijímati;

pokušení rychle odpírati a Pána Ježíše i Marii Pannu důvěrně vzývati;

pamatovati, že Bůh všecko vidí a že každé chvíle můžeme umříti.

Opatruj ctnost čistoty jakožto největší ozdobu svou a varuj se, bys nečinil nikdy nic neslušného ani sám ani s jinými! Čistota tě činí podobným andělům a jest Pánu Bohu zvláště milá. »Ó jak krásné jest čistotné plémě!« (Moudrost 4, 1.) — Jak krásní jsou před očima božími Panna Maria, sv. Josef, sv. Alois!

Blahoslavení čistého srdce, nebo oni Boha viděti budou!

Buď veselým.

Snad řekneš: mám býti veselým! Jak to, když se hříchu varovati mám? Tak přemnozí smýšlejí, majíce za to, že když opravdu zbožnými budou, že budou bez radosti. Toť omyl převeliký. Když člověk je bez těžkého hříchu, rozhalí se radost v srdci jeho a zavítá do srdce jeho klid a pokoj, jehož svět, řekneme hřích a hříšná radost, mu dáti nemůže. Hříšná radost, domnělá

to radost, brzy v hořkost se změní a zmítá nepokojně srdcem.

Viz věčné světlo před oltářem. Venku zuří bouře, než věčné světlo klidně svítí. Snad vůkol tebe zuří bouře, pokušení, snad útrapy na tebe dorážejí, jsi-li v milosti boží, panuje klid a pokoj v srdci tvém. Pán, který utišil bouři na moři, utiší v pravý čas i bouři, jež vůkol tebe, aneb v srdci tvém zuří. Naši předkové říkávali: »Budme veselými bez urážky Boha a bližního!« Rádi něco veselého vykládejme, vždyť sv. náboženství naše nám veselosti nezakazuje. Chce toliko, jak už řečeno při sv. čistotě, abychom i veselost dobrým úmyslem posvěcovali. Obětujme i tu milou radost a radovánky Pánu Bohu. Chceme si odpočinouti, abychom nových sil nabyli a tím více Pánu Bohu sloužili.

Pravá veselost však nepozůstává v tom, abychom ustavičně jen a jen mysleli na oplzlé věci, jen a jen dvojsmyslné aneb opravdu nestydaté řeči vedli. O skutcích už ani nemluvím. Toť není veselost a ani nemůže býti. Proti také hříšné a zhoubné veselosti ovšem je naše svaté náboženství a musí býti, má-li naše dobro tělesné a duchovní na zřeteli míti. Není víra naše proti veselým a slušným šprýmům a veselým

i světským slušným písním, vždyť obveselím-li člověka v pravý čas, zpříma za dobrý skutek nám se počítá.

Pán Ježíš posvětil všeliké poměry. I vidíme ho na svatbě v Kani galilejské, jako na důkaz, že veselka nám jest dovolena.

Šalomoun dí: »Vesel se, mládenče, v mladosti své a v dobrém budiž srdce tvé ve dnech mladosti tvé«. (Kaz. 11. 9.) A sv. Pavel volá: »Radujte se v Pánu vždycky, a opět pravím vám: Radujte se«. (Filip 4. 4.)

Zazpívejme si nábožnou píseň, ale i světskou slušnou píseň. Bez toho si stěžujeme, že málo se nyní zpívá, že to není dobrým znamením. »Milerád si prodli, kde se zpívá, není písní, kde zlý lid přebývá«.

Při oblouku nemůže tetiva býti stále napjata, jinak praskne. I hrou se umíme obveseliti. Zaplašíme různá pokušení, a předejdeme mnohým pomluvám. Ovšem má býti hra zábavou a ne lstivým vydíráním peněz.

V pravdě zbožní jsou veselými. Mají i oni kříže své. Obloha bývá mnohdy zamračena, ale vyjasní se, a tím více dojímá krásou svou.

Zachovej si mysl veselou. Mysl veselá překoná snadno obtíže různé. Kde jiní malomyslní, mysl veselá se vzpruží a jiné nad-

chne, by se ničeho nebáli a všemu čelili. Musí to býti ovšem mysl veselá v Bohu.

O síle neb statečnosti.

Rozeznáváme čtvry hlavní ctnosti: opatrnost, spravedlnost, sílu neb statečnost a mírnost. Jmenují se »hlavními ctnostmi«, protože všecky ostatní ctnosti mravní v sobě obsahují a je pořádají. Síla neb statečnost je ctnost, kterou dobré přes všecky obtíže podnikáme a vykonáváme a raději všecko trpíme, než bychom se hříchu dopustili. Život je bojem, a u prvních křesťanů život byl nazýván vojnou, bojem. Míněn tu duchovní boj, jemuž všichni vydáni jsme. »Vezmi kříž svůj«, praví Pán Ježíš, »a následuj mne!« Různé vášně, jež vzbuzují se v srdci našem, rovněž jsou křížem, jež na sebe vzíti máme. Dokud budeme na světě, budeme museti něco trpěti a snášeti. Kdybychom chtěli býti bez pokušení, museli bychom tento svět opustiti. Sebe všudy nosíme a tím již k boji přichystání býti musíme. Dokud se nám dobře vede, říkati: »Bože, já tebe miluji«, snadným jest. Než i když boj zuří a těžkosti se v cestu stavějí, pro Boha se rozhodnouti, zajisté těžším, ale i záslužnějším jest.

Kdo nás odloučí od lásky Kristovy? Zdali soužení? aneb úzkost? nebo hlad? Zdali nahota? čili nebezpečenství?, zdali protivenství? čili meč? Jist jsem zajisté, že ani smrt, ani život, ani andělé, ani knížectvo, ani mocnosti, ani přítomné ani budoucí, ani síla, ani vysokost, ani hlubokost nebude moci nás odloučiti od lásky boží. Sv. Pavel, Řím. 8.)

I konej jako křesťanský vojín veškeré povinnosti své přes veškeré obtíže. Nedej se ničím a ničím odstrašiti. Bůh je se mnou! A když Bůh se mnou, kdo proti mně?

Pamatuj na zemřelé!

Jsme v obcování svatých, k čemuž náležejí též duše v očistci neb církev trpící.

Naše obcování s dušemi v očistci záleží v tom, že duším v očistci modlitbou a dobrými skutky, odpustky a zvláště obětí mše svaté pomáháme, ony pak že za nás, jak doufáme, u Boha prosí.

»Svaté a spasitelné jest myšlení, za mrtvé se modliti, aby od hříchů zproštěni byli«. (II. Mak. 12, 46.)

Rádi v neštěstí a nouzi lidem pomáháme. Nuže lásku svou projevujme duším v očistci.

Duše v očistci trpí:
nesmírnou bolest, protože vroucí jejich touha, patřiti na Boha, ještě se nesplnila;
rozličné muky, kteréž jim spravedlnost boží přisoudila.

Snad jsou v očistci pro nás, pro pohoršení, které jsme jim dali, snad jsou tam naši dobrodinci, příbuzní, spolubojovníci. Láska i přes hrob a za hrobem trvá, sáhá až do věčnosti. Prokazujme lásku tu. Až vysvobozeny budou duše z očistce a půjdou do slávy věčné, zajisté rozpomenou se na nás a přímluvou u Pána Boha odmění skutky lásky naší.

Buď připraven na smrt.

»Vím že umru, avšak nevím, kdy, kde a jak«. Bděte tedy, nebo nevíte dne ani hodiny (Mat. 25. 3.)

Platí-li slova ta vůbec, platí tím více o vojínovi. Přináleží stavu, jenž největší oběť musí přinášeti. Život, což nejdražšího a nejvzácnějšího na světě, musí obětovati. I třeba, aby byl každého okamžiku připravený na smrt.

Nejlepší náprava jest zajisté, býti ve stavu posvěcující milosti boží, býti očistěný od těžkého hříchu. Nemůže-li se zpovídati,

vzbudí dokonalou lítost nad svými hříchy s předsevzetím, že jakmile bude možná, se vyzpovídá.

Od dobré smrti vše záleží, celá, celá věčnost. Proto Matku boží prosíme při každém Zdrávasu, by za nás orodovala v poslední hodince. Proto též sv. Josefa, patrona šťastné hodinky smrti, sv. Barboru, patronku dělostřelectva a šťastné smrti, prosíme o šťastnou hodinku smrti.

Tedy i tobě udeří poslední hodinka, jíž se končí čas tvůj.

Přijde den, kdy stánek tvého života odňat a svinut bude jako stánek pastýřský (Is. 38. 12.) a vejdeš do pevně stavěných prostor věčnosti.

Než netřeba se ti báti smrti, vojíne milý! Žij jen bez poskvrny, bez těžkého, smrtelného hříchu a tvoje smrt bude přechodem k lepšímu životu. Drahá jest před očima Hospodinovýma smrt svatých jeho! (Žalm 115. 15.)

Litanie ke všem svatým.

Pane, smiluj se nad námi! Kriste, smiluj se nad námi! Pane, smiluj se nad námi!
Kriste, uslyš nás! Kriste, vyslyš nás!

Synu, Vykupiteli světa, Bože, smiluj se nad námi!
Duchu svatý, Bože, smiluj se nad námi!
Svatá Trojice, jeden Bože, smiluj se nad námi!

Svatá Maria,
Svatá Boží Rodičko,
Svatá Panno panen,
Svatý Michaeli,
Svatý Gabrieli,
Svatý Rafaeli,
Všickni svatí andělé a archandělé, orodujte za nás!
Všickni svatí blahoslavených duchů řádové, orodujte za nás!
Svatý Jene Křtiteli, oroduj za nás!
Svatý Josefe, oroduj za nás!
Všickni svatí patriarchové a proroci, orodujte za nás!

Svatý Petře,
Svatý Pavle,
Svatý Ondřeji,
Svatý Jakube,
Svatý Jene,
Svatý Tomáši,
Svatý Jakube,
Svatý Filipe,
Svatý Bartoloměji,
Svatý Matouši,

oroduj za nás!

oroduj za nás!

Svatý Šimone,
Svatý Tadeáši,
Svatý Matěji,
Svatý Barnabáši,
Svatý Lukáši,
Svatý Marku,
Všickni svatí apoštolové a evangelisté, orodujte za nás!
Všickni svatí učedníci Páně, orodujte za nás!
Všechna svatá neviňátka, orodujte za nás!
Svatý Štěpáne,
Svatý Vavřinče,
Svatý Vincenci,
Svatí Fabiáne a Šebestiáne, orodujte za nás!
Svatí Jene a Pavle, orodujte za nás!
Svatí Kosmo a Damiáne, orodujte za nás!
Svatí Gervási a Protasi, orodujte za nás!
Všickni svatí mučedníci, orodujte za nás!
Svatý Silvestře,
Svatý Řehoři,
Svatý Ambroži,
Svatý Augustine,
Svatý Jeronýme,
Svatý Martine,
Svatý Mikuláši,
Všickni svatí biskupové a vyznavači, orodujte za nás!

orodují za nás!

orodují za nás!

orodují za nás!

Všickni svatí učitelé, orodujte za nás!
Svatý Antoníne,
Svatý Benedikte,
Svatý Bernarde,
Svatý Dominiku,
Svatý Františku,
orduj za nás!
Všickni svatí kněží a jáhnové, orodujte za nás!
Všickni svatí mnichové a poustevníci, orodujte za nás!
Svatá Maří Magdalena,
Svatá Háto,
Svatá Lucie,
Svatá Anežko,
Svatá Cecilie,
Svatá Kateřino,
Svatá Anastasie,
orduj za nás!
Všecky svaté panny a vdovy, orodujte za nás!
Všickni svatí a světice Boží, orodujte za nás!
Milostiv nám buď, odpust nám, Pane!
Milostiv nám buď, uslyš nás, Pane!
Ode všeho zlého, vysvoboď nás, Pane!
Od všelikého hříchu, vysvoboď nás, Pane!
Od hněvu Svého
Od náhlé a nenadále smrti
Od úkladů ďábelských
Od hněvu, nenávisti a všeliké zlé vůle
vysvoboď nás, Pane!

Od ducha smilného
Od hromobití a bouřky
Od pohromy zemětřesení
Od moru, hladu a války
Od věčné smrti
Skrze tajemství svatého vtělení Svého
Skrze Své příští
Skrze Své narození
Skrze křest a svatý půst Svůj
Skrze kříž a umučení Své
Skrze smrt a pohřeb Svůj
Skrze svaté vzkříšení Své
Skrze podivné nanebevstoupení Své
Skrze příští Utěšitele Ducha svatého
V den soudný
My hříšníci, Tě prosíme, uslyš nás!
Abys nám odpustiti ráčil,
Abys nám milostiv býti ráčil,
Abys nás k pravému pokání přivésti ráčil,
Abys Svou církev svatou říditi a zachovávati ráčil,
Abys apoštolského pastýře nejvyššího a všecky řády duchovní ve svatém náboženství zachovávati ráčil,
Abys nepřátele církve svaté ponížiti ráčil,

vysvobod nás, Pane!

Tě prosíme, uslyš nás!

Abys králům a knížatům křesťanským
pokoj a pravou svornost dáti ráčil,
Abys veškerému lidu křesťanskému
pokoj a svornost udíleti ráčil,
Abys nás samy v Své službě svaté sílili a zachovati ráčil,
Abys mysle naše k nebeským žádostem povzbuzovati ráčil,
Abys všem dobrodincům našim věčnými statky odplatiti ráčil,
Abys duše naše, bratří, přátel a dobrodinců našich od věčného zatracení vysvoboditi ráčil,
Abys úrody zemské dáti a zachovati ráčil,
Abys všem věrným zemřelým odpočinutí věčné dáti ráčil,
Abys nás vyslyšeti ráčil,

Tě prosíme, uslyš nás!

Synu Boží,
Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, odpusť nám, Pane!
Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, uslyš nás, Pane!
Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi!
Kriste, uslyš nás! Kriste, vyslyš nás!
Pane, smiluj se nad námi! Kriste, smiluj se nad námi! Pane, smiluj se nad námi!

Otče náš atd.

Žalm 69.

Bože, ku pomoci mé vzezři: * Hospodine, ku pomoci mé pospěš.
Ať se zahanbí a zastydí, * kteříž hledají duše mé.
Zpět ať se obrátí a zastydí se, * kteříž žádají mně zlého.
Ať se odvrátí ihned, zahanbeni jsouce, * kteříž říkají mi: Hahá, hahá!
Ale ať se veselí a radují v Tobě všickni, kteří hledají Tebe, — a ať ti, kteříž milují spasení Tvé, říkají vždycky: Veleben budiž Hospodin.
Já pak nuzný a chudý jsem: * Bože, spomoziž mně.
Spomocník můj a vysvoboditel můj jsi Ty: * Hospodine, neprodlévej.
Sláva Otci i Synu i Duchu svatému, * jakož byla na počátku, i nyní, i vždycky a na věky věkův. Amen.
V. Spaseny učiň služebníky Své.
R. Bože můj, doufající v Tebe.
V. Budiž nám, Pane, věží pevnou.
R. Před nepřítelem.
V. Nic neprovediž nepřítel proti nám:
R. A syn nepravosti nám více neškoď.
V. Pane, ne dle hříchů našich učiniž nám:
R. Aniž dle nepravostí našich odplacuj nám.

V. Modleme se za svého nejvyššího pastýře N.
R. Hospodine, zachovej a obživuj ho a blahoslavena učiň ho na zemi a nevydávej ho ve vůli nepřátel jeho.
V. Modleme se za dobrodince své.
R. Rač odplatiti, Pane, všem nám dobře činícím pro jméno Tvé životem věčným.
V. Modleme se za věrné zemřelé.
R. Odpočinutí věčné dejž jim, Pane, a světlo věčné ať jim svítí.
V. Nechť ať odpočívají v pokoji.
R. Amen.
V. Za bratry své nepřítomné.
R. Spaseny učiň služebníky Své, Bože můj, doufající v Tebe.
V. Sešli jim, Pane, pomoc se svatyně.
R. A se Sionu obraňuj jich.
V. Pane, vyslyš modlitbu mou.
R. A volání mé k Tobě přijď.
V. Pán s vámi.
R. I s duchem tvým.

Modleme se:

Bože, jemuž vlastní jest vždycky se smilovati a odpouštěti, vyslyš prosbu naši, aby nás a všecky služebníky Tvé, již pouty hří-

chů svázáni jsou, Tvé dobrotivé smilování milostivě rozvázalo. Vyslyš, prosíme, Pane, ponížené modlitby naše a hříchy, z nichž se Tobě vyznáváme, nám odpusť, abychom tak i milostivého odpuštění došli i pokoje. Nevypravitelné milosrdenství Své, Pane, laskavě nám prokaž a nás i ode všech hříchů sprosť i od zasloužené pokuty vysvoboď, Bože, jenž hříchem rozhněván, pokáním však upokojen býváš, shlédni milostivě na prosby Svého pokorného lidu a odvrať metly hněvu Svého, kteréž jsme za hříchy své zasloužili.

Všemohoucí, věčný Bože, smiluj se nad služebníkem Svým, nejvyšším pastýřem naším N., a veďiž ho dle dobrotivosti Své po cestě spasení věčného, aby s pomocí Tvou, co se Tobě líbí, vyhledával a vší silou vykonával.

Bože, od něhož svaté zádosti, pravé rady a spravedliví skutkové pocházejí, dej služebníkům Svým ten pokoj, jehož svět dáti nemůže, aby srdce naše Tvým přikázáním oddána byla a po odvrácení strachu nepřátelského časové pod Tvou ochranou pokojni byli.

Bože, všech věrných Stvořiteli a Vykupiteli, račiž dušem služebníkův a služebnic Svých veškeré hříchy odpustiti, aby od-

puštění, kterého vždycky si přáli, na pokorné prosby naše dosáhli; jenž jsi živ a kraluješ na věky věkův. Amen.

Činy naše, prosíme, Pane, vnuknutím Svým předcházej a pomocí Svou provázej, aby všecky naše modlitby a práce od Tebe vždy se počínaly a Tebou počaty, dokonány byly.

Všemohoucí, věčný Bože, jenž spolu nad živými panuješ, nad mrtvými a nade všemi se smilováváš, o kterých předvídáš, že za víru a skutky své podíl s Tebou míti budou, Tebe pokorně prosíme, aby ti, za které jsme prosby vylévati si umínili, a které buď nynější věk ještě v těle zdržuje nebo budoucí z těla již vyproštěné přijal, na přímluvu všech svatých Tvých dobrotivou milostí Tvou odpuštění všech hříchů svých došli. Skrze Pána našeho, Ježíše Krista, Syna Tvého, jenž s Tebou živ jest a kraluje v jednotě Ducha svatého, Bůh po všecky věky věkův. Amen.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem Tvým.

V. Vyslyš nás všemohoucí a milosrdný Hospodin.

R. Amen.

V. A duše všech věrných zemřelých pro milosrdenství Boží ať odpočívají v pokoji.
R. Amen.

Modlitby za všeobecné potřeby křesťanstva.

Modlemę se:

Všemohoucí, věčný Bože, Otče nebeský, shlédni okem Svého neskončeného milosrdenství na naši bídu, nouzi a soužení.

Smiluj se nade všemi pravověřícími, za které Tvůj jednorozený Syn, náš milý Pán a Spasitel, Ježíš Kristus, v ruce hříšníků se milerád vydal a Svou předrahou krev na dřevě svatého kříže vylíti ráčil.

Skrze toho Pána Ježíše odvrať od nás, nejmilostivější Otče, zasloužené tresty, přítomná a budoucí nebezpečenství, škodlivou vzpouru, války, drahotu, nemoci a truchlivé, bídné časy.

Osvěť též a posilň ve všem dobrém duchovní i světské vrchnosti a ředitele, by ke všemu nápomocni byli, což k Tvé božské slávě, k našemu spasení a k všeobecnému pokoji a blahu celého křesťanstva prospěšno jest.

Uděl nám, ó Bože pokoje, náležitou sjednocenost u víře beze všeho rozdvojení a odpadlictví. Obrať srdce naše k pravému pokání a polepšení života. Zapal v nás oheň lásky Své, dej nám lačněti a žízniti po všeliké spravedlnosti, abychom jakožto Tvé poslušné dítky Tobě v životě i při smrti příjemni a líbezni byli.

Prosíme Tě, jakž Ty chceš, ó Bože, abychom Tě prosili, za své přátele i nepřátele, za zdravé i nemocné, za všecky zarmoucené a nuzné křesťany, za živé i za mrtvé.

Tobě, ó Pane, ať jsou na vždycky poručeny naše práce a utrpení, náš obchod a jednání, náš život a smrt. Dej nám zde Tvé milosti požívati, abychom se všemi vyvolenými v radosti a blahoslavenství věčném Tebe ctíti, chváliti a velebiti mohli.

Popřej nám toho, Pane, Otče nebeský, skrze Ježíše Krista, Svého přemilého Syna, Pána a Spasitele našeho, jenž s Tebou a s Duchem svatým živ jest a kraluje rovný Bůh na věky věkův. — (Za všeobecné potřeby pětkrát Otče náš a pětkrát Zdrávas.)

Modlitba v nebezpečenství.

Pane, Králi všemohoucí, v moci tvé zajisté všecky věci položeny jsou. Není, kdo by mohl odolati vůli tvé, když bys vložil, abych vysvobozen byl.

Ty jsi učinil nebe i zemi a cožkoli zavírá se okrskem nebeským. Pánem jsi všech věcí, aniž jesi, kdoby odolal velebnosti tvé. Všecky věci znáš a víš.

A nyní Pane králi, smiluj se nade mnou, neboť zahynouti mám. Nepohrdej prosbu mou. Vyslyš prosbu mou a milostiv buď mně. Obrať žalost mou v radost, abych živ jsa, velebil a chválil jméno tvé, ó Pane, Bože můj!

Modlitba v nemoci.

Vše, ó Bože všemohoucí, vidíš a spravuješ. Bez tvého dopuštění nic na světě se neděje. Uznati musím i v nemoci prozřetelnost tvou. Ač nevím, proč se tak stalo, volám předce z hloubi srdce svého: »Buď vůle tvá, jako v nebi, tak i na zemi!«

S důvěrou k tobě volali nemocní o pomoc, a ty jsi je uzdravoval. I já s důvěrou prosím tebe, uzdrav mne. Zároveň však dodávám se vší odhodlaností: »Ne má, ale tvá vůle se staň! Ne, jak já chci, ale jak ty, ó Bože, chceš!«

V duchu kajícnosti snášeti chci vše, věda, že ještě víc utrpení zasloužím. Jen dodej svaté trpělivosti, ó Bože můj, a bude nemoc ta mi ku zásluze.

Mnozí služebníci tvoji nazývali nemoc milosrdenstvím tvým a těšili se v nemoci s tím, že koho miluješ, křížkem ho navštěvuješ. I já, byť se srdce mé i vzpouzelo, volám: »Pane, já tebe miluji a přijímám nemoc tu, jako důkaz lásky tvé. Ty, ó Bože, zlé i protivné dovedeš obrátiti k mému časnému i věčnému prospěchu. Co mnohdy neštěstím nazýváme, ty, o lásko má, dovedeš v štěstí obrátiti. Jen mne, ó božský Lékaři neopouštěj, ale zachovej mne ve své svaté milosti«.

Ó Ježíši, na kříži visící, s hořkým umučením tvým s jednocuji utrpení své.

Matičko sedmibolestná, buď mi matkou milostivou a milosrdnou. Přispěj mi ku pomoci.

Všickni svatí mučenníci, oroduite za mne, bych jako vy statečně vše snášel. Oroduite za mne slabého, bych v dobrém vytrval až do konce a spasen byl.

V těch dnech roznemohl se Ezechiáš až k smrti. Z rozkazu božího přišel k němu Isaiáš a řekl: »Zřiď dům svůj, neboť umřeš«. I ulekl se Ezechiáš

a obrátil důvěrně tvář svou k chrámu, s pláčem modle se: »Prosím, Hospodine, rozpomeň se medle, kterak jsem chodil před tebou v srdci dokonalém, a což jest libého před tebou, činil jsem«. Důvěra jeho nebyla zahanbena. Neboť sotva že byl vyšel Isaiáš z domu královského, stala se k němu řeč Hospodinova řkouci: »Navrať se a rci ve jména mém Ezechiášovi: Viděl jsem slzy tvé a slyšel jsem modlitbu tvou. Aj, třetího dne vstoupíš uzdraven do chrámu a přidám ke dnům tvým ještě patnácte let«. A stalo se tak. Ezechiáš zemřel po 15 letech, panovav velmi šťastně.

K slavnosti velikonoční vstoupil Ježíš opět do Jerusalema. Tam byl rybník nazvaný bravným, od bravů (ovec), kteréž v něm k chlévem bývaly čištěny. Kolem rybníka bylo stavení, mající patero podloubí. V podloubích těch leželo veliké množství slepých, chromých, schnoucích a jinak nemocných, očekávajících hnutí vody. Nebo anděl Páně sestupoval jistým časem do rybníka i hýbala se voda. Kdož pak první po hnutí vody do rybníka vešel, uzdraven býval od kterékoli nemoci. Mimo jiné ležel tu člověk, jenž už osm a třicet let nemocen byl. Když ho Ježíš uzřel tu ležícího, laskavě řekl k němu: »Chceš-li zdráv býti?« I odpověděl jemu nemocný: »Pane, nemám člověka, kterýž by mne vpustil do rybníka, když voda se kornoutí; neb když já jíti chci, jiný přede mnou vstupuje do vody«. I řekl mu Ježíš: »Vstaň, vezmi lože své a choď!« A hned učiněn jest zdráv člověk ten; i vzal lože své a odešel, raduje se a díky vzdávaje. Brzo potom nalezl ho Ježíš v chrámě a řekl jemu: »Hle, učiněn jsi zdráv: již nehřeš, aby se ti něco horšího nepřihodilo!«

O svátostech umírajících.

Když někdo nebezpečně onemocní, má se dáti zaopatřiti. Říkáme, že jde kněz k nemocnému »s Pánem Bohem«. Napřed se nemocný vyzpovídá a přijímá tělo Páně. Na to uděluje mu poslední sv. pomazání tímto způsobem: Kněz modlí se, aby Pán Bůh milostí svou nemocného posíliti a zdraví mu, pak-li mu to k spasení prospěšno, navrátiti ráčil.

Na to klade pravici na hlavu nemocného, na znamení, že Bůh jej bere pod ochranu a modlí se, by Bůh moc zla na přímluvu svatých v něm potlačiti ráčil. Bere do ruky nádobku se svatým olejem nemocných a maže jej v podobě kříže na očích, uších, chřípích, rtech, dlaních, nohou říkaje: »Skrze toto sv. pomazání a své nevystihlé milosrdenství odpustiž tobě Bůh, cokoliv jsi zavinil: zrakem, sluchem, čichem, chutí, hmatem, chůzí. Amen«.

Potom modlí se kněz opět za nemocného, povzbuzuje ho k trpělivosti a k odevzdanosti do vůle boží, dává mu líbati kříž, aby utrpení své s utrpením Pána Ježíše sjednotil.

Na konec mu dává **apoštolské požehnání čili generální absolucí**, s níž spojeny jsou plnomocné odpustky.

Nemocnému velmi prospívá klid a pokoj. Nejsvětějšího pokoje člověk sv. svátostmi nabývá, proto máme nemocnému pokoje toho popřáti a ho napomenouti, by přijal největšího těšitele a pomocníka Ježíše Krista.

Leží-li někdo bez smyslu, zavoláme také kněze. Kněz vzbudí s ním lítost a skroušenost, rozhřeší ho a dá mu poslední sv. pomazání.

Není-li tu kněze a nemůže býti zavolán, vzbudíme s nemocným lítost a skroušenost. Je-li v bezvědomí, předříkejme pomalu nějaké modlitbičky, čili povzdechy nábožné.

Modlitby za umírající.

Je-li po ruce svíce, bromnička, dáme ji umírajícímu do ruky a držíce ji modlíme se pomalu s ním:

Ó nejsladší Ježíši, světlo pravé, nyní mne osvěť, bych tebě žil a tobě zemřel. Utvrď mne v pravé víře, v níž chci žíti i zemříti. Upevni mne v naději a vzněť ve mně lásku, abych tebe miloval zde i na věčnosti, abych tebe miloval na zemi i na nebi.

Když umírajícímu podáváme kříž:

Kříž Páně se mnou, kříž, útočiště mé! (Odp. 300 dní za den. Pius 1871.)

Vím, že smírce náš na kříži
nesl hříchů našich tíži,
protož líbám svatý kříž,
na němž umřel Pán Ježíš.

Litanie za umírajícího.

Pane, smiluj se nad námi!
Kriste, smiluj se nad námi!
Pane, smiluj se nad námi!
Otče s nebes, Bože, smiluj se nad námi!
Synu, Vykupiteli světa, Bože, smiluj se nad námi!
Duchu svatý, Bože, smiluj se nad námi!
Svatá Trojice, jeden Bože, smiluj se nad námi!
Svatá Maria,
Svatá Boží Rodičko,
Všickni svatí andělové i archandělové,
Svatý Jene Křtiteli,
Svatý Josefe,
Všickni sv. patriarchové a proroci,
Svatý Petře,
Svatý Pavle,
Svatý Ondřeji,
Svatý Jene,
Všickni sv. apoštolové a evangelistové,
Všickni sv. učeníci Páně,

Oroduj neb orodujte za něj.

Všechna svatá neviňátka,
Svatý Štěpáne,
Svatý Vavřinče,
Všickni sv. mučeníci,
Svatý Silvestře,
Svatý Řehoři,
Svatý Augustine,
Všickni svatí biskupové a vyznavači,
Všickni sv. mniši a poustevníci,
Všechny sv. panny a vdovy,
Všickni svatí a světice Boží,
Milostiv mu buď, odpust jemu, Pane!
Milostiv mu buď, odpust jemu, Pane!

Od hněvu svého,
Od všelikého hříchu,
Od náhlé smrti,
Od soudu svého,
Od úzkosti a bídy,
Od věčné smrti,
Od trestů pekelných,
Od úkladů ďábelských,
Ode všeho zlého,
Skrze své narození,
Skrze kříž a umučení své,
Skrze smrt a pohřeb svůj,
Skrze slavné vzkříšení své,
Skrze podivné na nebe vstoupení své,
Skrze příští Ducha sv., utěšitele,
V den soudný,

Orodují neb orodujte za něj.

Vysvoboď ho, o Pane!

My hříšníci, tě prosíme, uslyš nás!
Abys mu odpustiti ráčil,
Abys ho v milosti své zachovati a posilniti ráčil,
Abys ho ve víře, naději a lásce upevniti ráčil,
Abys srdce jeho k nebeským žádostem pozdvihnouti ráčil,
Abys duši jeho sladkým potěšením s nebe občerstviti ráčil,
Abys ho skrze své svaté anděly ostříhati ráčil,
Abys v srdci jeho pravou lítost nad hříchy vzbuditi ráčil,
Abys mu v bolestech uleviti ráčil,
Abys ho proti všemu pokušení ostříhati ráčil,
Abys mu šťastné vykročení propůjčiti ráčil,
Abys duši jeho na milost přijmouti ráčil,
Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, odpust mu, Pane!
Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, smiluj se nad ním!
Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, uděl mu pokoje věčného!
Pane, smiluj se nad ním! Kriste, smiluj se nad ním! Pane, smiluj se nad ním!

Tě prosíme, uslyš nás!

Požehnejž tobě Bůh Otec, kterýž tebe stvořil.

Požehnejž tobě Bůh Syn, tvůj Pán a Spasitel, kterýž pro tebe na kříži umřel.

Požehnejž tobě Bůh Duch sv., kterýž na křtu tebe posvětil a tebe věčně spasiti chce.

Moc všemohoucího Boha chraniž tebe, moudrost jeho řídiž tebe a milost jeho zachovejž tebe! Trojosobný Bůh dejž tobě život věčný!

Modlitba.

Bože milosrdný, Bože dobrotivý, Bože, jenž dle velikého milosrdenství svého hříchy pokání činících smazuješ, vzhlédni milostivě na služebníka svého a uděl mu odpuštění všech hříchů jeho, když skroušeným srdcem tebe žádá. Obnov v něm, nejlaskavější Otče, což tělesnou křehkostí porušeno aneb ďábelskou lstí zkaženo jest, a úd tento, krví Syna tvého vykoupený, s tělem církve svaté spoj. Smiluj se, Pane, nad jeho vzdycháním, smiluj se nad jeho slzami, a proto že jedině v milosrdenství tvé doufá, učiň ho účastného svého vykoupení. Skrze Ježíše Krista Pána našeho. Amen.

Modlitba.

Bratře odporoučíme tebe neskončenému milosrdenství božskému: chraniž tebe a uveďiž tebe do života věčného. Odporoučíme tebe všem svatým Božím, ať se přimlouvají za tebe, abys do království věčného přijat byl.

Když duše tvá z tohoto světa smrtelného vykročí, vyjdiž jí naproti skvějící se zástup andělů a vyvolených. — Ježíš Kristus, onen zástup andělů a vyvolených. — Ježíš Kristus, onen dobrý pastýř, přijmiž tebe za svou ovečku a uveďiž tebe na pastvu nebeskou. — Anděl Páně, který Tobiáše provázel, sprovodiž tebe. — Anděl Páně, který tři mládence v ohnivé peci zachoval, zachovejž tebe. — Anděl Páně, který proroka Elizea od nepřátel chránil, těšiš tebe. — Anděl Páně, který Ježíše Krista v smrtelných úzkostech potěšil, potěšiš tebe. — Ó vy andělové Boží, připravte umírajícímu tomuto přímou cestu k Otci, vnestež jej do oněch příbytků, kteréž mu Ježíš v domě Otce svého připravil.

Křesťanská duše odeber se z tohoto světa ve jménu Otce ✝, kterýž tebe stvořil; ve jménu Syna ✝, kterýž tebe vykoupil; ve jménu Ducha sv. ✝, kterýž tebe za

svůj chrám posvětil. Pane Ježíši! v ruce tvé odporoučíme duši umírajícího bratra našeho. Amen.

Když již nemocný skonal.

Přijďtež ku pomoci, svatí Boží! přijďtež naproti andělové Páně! přijměte duši jeho a přiveďte ji před tvář Nejvyššího. Kristus, který tebe povolal, přijmiž tebe a jeho andělé ať nesou tě do lůna Abrahamova.

Pane smiluj se nad námi!
Pane smiluj se nad námi!
Kriste, smiluj se nad námi!
Otče náš atd.

V. Pane, dej mu pokoj věčný!
R. A světlo věčné ať mu svítí.
V. Ať odpočívají v pokoji.
R. Amen.
V. Pane, vyslyš modlitbu mou.
R. A volání mé k tobě přijď.

Modleme se:

Všemohoucí, věčný Bože! ty jsi našeho zemřelého spolubratra k obrazu svému stvořil a skrze Ježíše Krista jej za své dítě a dědice svého království milostivě přijal. Prosíme tebe, přijmiž duši jeho a odpust mu všecky nepravosti a dej mu milost, aby

k slávě dítek Božích přišel a tebe s nimi věčně chválil a velebil. Amen.

Modleme se:

Putuj z tohoto světa, duše křesťanská, ve jménu Ježíše Krista, Syna Boha živého, jenž za tebe trpěl; ve jménu Ducha sv., jenž na tebe vylit byl; ve jménu andělův a archandělů; ve jménu trúnův a mocností; ve jménu knížat a panstev nebeských; ve jménu cherubínův a serafínů; ve jménu patriarchův a proroků; ve jménu svatých mučeníkův a vyznavačů; ve jménu svatých mnichův a poustevníků; ve jménu svatých panen a všech svatých světic Božích. Dojdi dnes pokojného místa a přebývání tvé budiž na Sionu svatém. Skrze téhož Ježíše Krista Pána našeho. Amen.

Ó Matičko boží! Po celý život modlíval se k tobě: »pros za nás nyní i v hodinu smrti«. Nyní když chvíle ta nastala, pros a oroduj za něho! V této nejdůležitější chvíli, ve chvíli rozhodující o šťastné věčnosti, buď matkou milostivou a milosrdnou.

O života sladkosti, naděje naše, útočiště naše, doprovoď ho k synu svému, k Pánu našemu!

Sv. Josefe, patrone šťastné hodinky smrti, oroduj za něho! Sv. Barborko, oroduj za něho. Sv. anděle, strážce jeho stuj při něm.

Všickni svatí naši dědicové a patronové, orodujte za něho, by dobrý boj bojoval, víru zachoval a s vámi ve slávě nebeské se shledal. Přijďte ku pomoci svatí boží, vyjděte vstříc andělé Páně, přijměte duši jeho a představte ji před tváři Nejvyššího.

Ježíši, Maria, Josefe, vám věnuji srdce své i duši svou! Ježíši, Maria, Josefe, stůjte při mně v posledním boji! Ježíši, Maria, Josefe, s vámi ať v pokoji odejde duše má!

O pohřebě.

»Mrtvé pochovávati« patří k sedmero skutkům tělesného milosrdenství. Skutky tělesného milosrdenství časy mění se dle svého způsobu dle poměrů, než podstata zůstává. Dříve pochovávali v pravém smyslu slova, když mrtví opuštěni byli. Nyní dle různých nařízení musí každý pochován býti od zřízenců k tomu ustanovených.

Nyní vykonáme skutek milosrdenství »mrtvé pochovávati« tím, že doprovázíme zemřelého k hrobu a za něho se modlíme. V čas války zhusta může se státi, že vojí-

nové musí mrtvé pochovávati a že službu tu prokazovati musí padlým spoluvojínům. Mnohdy ani kněze nemohou povolati na církevní pohřeb. I musí i kněze zastupovati. I přejí si, by měli po ruce nějaké modlitby, které by vykonávati mohli. V případě takém učiníme asi toto: Máme-li svěcenou vodu, pokropíme ve znamení kříže mrtvého a pokropíme i hrob jeho. Pomodlíme se otčenáš aneb žalm 129.

Z hlubokosti volám k tobě, Hospodine: * Hospodine, vyslyš hlas můj.

Nakloniž uši své * k hlasu modlitby mé.

Budeš-li, Hospodine, nepravosti šetřiti: * Hospodine, kdo obstojí?

Ale u tebe jest slitování: * a pro zákon tvůj doufám v tebe, Hospodine.

Očekává duše má na slovo jeho: * ještě vždy doufá duše má v Hospodina.

Od bdění jitřního až do noci: * doufej Israel v Hospodina.

Nebo u Hospodina jest milosrdenství: * a hojné u něho vysvobození.

Onť zajisté vykoupí Israele, * ze všech nepravostí jeho.

Odpočinutí věčné dejž mu, ó Pane, * a světlo věčné ať mu svítí.

Na to spustíme mrtvého do hrobu se slovy:

Vezmi země, co tvého jest; nechť vezme Bůh, co jeho jest; tělo ze země vzato, duch s hůry vdechnut jest.

Na to hodíme třikráte hrstku hlíny do hrobu, při čemž se praví:

»Pamatuj člověče, že prach jsi a v prach se obrátíš«, a požehnáme sv. křížem zemřelého v hrobě. Pomodlíme se několik otčenášů za zemřelého, neb následující modlitby.

Antifona:

Já jsem vzkříšení a život: kdo věří ve mne, byť i umřel, živ bude: a každý, kdo jest živ a věří ve mne, neumře na věky.

Modlitba:

Bože, jehož vlastností jest smilovati se vždy a odpouštěti: snažně tě prosíme za duši služebníka tvého, kteréž jsi rozkázal z tohoto světa se odebrati, abys ji nevydal v ruce nepřítele a navždy na ni nezapomínal, nýbrž bys rozkázal svatým andělům ji pojati a do rajské vlasti uvésti; a poněvadž v tebe doufala a věřila, ať netrpí trestů pekelných, nýbrž požívá radostí věčných. Skrze Pána našeho. Amen.

Modleme se:

Proukaž, všemohoucí Pane, milosrdenství služebníku svému, aby tak jak zde na

zemi byl spojen se zástupem věřících křesťanů tak na věčnosti přidružen byl kůrům andělským. Skrze Krista Pána našeho. Amen.

Přispějtež svatí Boží, přijděte vstříc Andělé Páně: přijměte duši jeho: představte ji před obličej Nejvyššího. Nechť přijme tě Kristus, který tebe zavolal, a nechať andělé do lůna Abrahamova tě dovedou.

Přijměte duši jeho: Představte ji před obličej Nejvyššího.

Odpočinutí věčné dejž mu, Pane, a světlo věčné ať mu svítí.

Uveďte ji před obličej Nejvyššího. Amen.

Zahrabeme hrob, jakýkoliv kříž z dřívek, znamení to víry a naděje, postavme na hrob a rozlučme se s pohřbeným vroucím povzdechem:

Duše jeho a duše všech věrných zemřelých skrze milosrdenství boží ať odpočívají v pokoji. Amen. —

O roku církevním.

Církevní rok jest souhrn všech slavností a svátků. Počíná první nedělí adventní a končí poslední nedělí po sv. Duchu. Dělí se na 1. dobu vánoční, 2. dobu velikonoční a 3. dobu svatodušní.

Advent je přípravou na **dobu vánoční** (Ráty).

Osmého prosince svátek Neposkvrněného početí Panny Marie.

Před narozením Páně **Štědrý večer** čili Štědrý den.

Na **Boží Narození** (25. prosince) slouží kněz tři mše svaté. (Jitřní, pastýřská a mše sv. na den.) Trojí narození Páně: jeho věčné z otce, časné z Marie Panny a příchod jeho do srdce lidského. Po narození Páně (26. prosince) **sv. Štěpána,** prvomučeníka, **sv. Jana,** apoštola a evangelisty a miláčka Páně (27. prosince), **mladátek** (28. prosince.)

Prvního ledna nový občanský rok, obřezání Páně.

Šestého ledna **sv. tří králů** čili **Zjevení Páně.** (Světí se voda, křída, kadlidlo.)

Pak je **očísťování Panny Marie** čili **obětování Páně** neb **hromnic.** (Světí se svíce, hromničky.)

Přípravou na **dobu velikonoční** je půst po šest neděl, jenž začíná **popeleční středou.** (Popelec.)

Pátá neděle sluje **smrtelnou** (zahalují se obrazy). V pátek po ní **sedmibolestné Panny Marie.**

25. března kostelní svátek **Zvěstování Panny Marie.**

Neděle šestá sluje **neděli květnou.** (Světí se ratolesti, průvod kolem kostela, pašije.)

Následuje **svatý pašijový velký týden. Zelený čtvrtek,** ustanovení nejsvětější Svátosti oltářní, mše sv. slavná. gloria, zvoní se, na což umlknou zvony, umývání nohou, svěcení křížů a sv. olejů. Večer: Úzkost Kristova na hoře Olivetské.

Na **Velký pátek** pašije, modlitby za všecky lidi a stavy, pocta kříže, mše sv. předposvěcení, Hrob boží.

Na **Bílou sobotu** svěcení ohně, žehnají se nová světla, trojkrutec, paškál (svíce velikonoční) věčné světlo, křestní voda, mše sv., slavné gloria, zvoní se všemi zvony. Na večer slavné vzkříšení.

Hod boží velikonoční, Velikonoce, světí se pokrmy, velikonoční vajíčka, mrzkut.

V pondělí čte se evangelium vzácné, jak se Pán Ježíš zjevil dvěma učeníkům jdoucím do Emaus.

Po Velikonocích je 6 neděl. První sluje **bílá** čili **provodní** (křtěnci svlékali bílý šat). 25. dubna **sv. Marka,** průvod do polí. Pátá neděle **křížová,** po ní křížové dni v pondělí, úterý a středu.

Ve čtvrtek Nanebevstoupení Páně. Doba svatodušní. Vigilie, svatvečer před sv. Duchem. Světí se sv. voda křestní.

Hod boží svatodušní. Duch sv. sestoupil na apoštoly.

První neděle po sv. Duchu svátek **nejsvětější Trojice.** Na to ve čtvrtek božího Těla ke cti Svátosti oltářní. Průvod ke čtyřem oltářům.

Po sv. Duchu bývá pravidelně 24 neděl, někdy více, což se řídí dle Velikonoc.

29. června svátek sv. Petra a Pavla.

5. července svátek sv. Cyrilla a Methoda.

15. srpna svátek nanebevzetí P. Marie.

8. září církevní kostelní svátek narození Panny Marie.

1. neděli říjnovou růžencové P. Marie.

28. září sv. Václava.

15. října sv. Hedviky. 3. neděli říjnovou posvěcení chrámu.

1. listopadu svátek **Všech svatých.**

2. listopadu **Dušiček.**

Posvátný Velehrad.

Písně Velehradské.

Píseň cyrilometodějská ke mši svaté.

Kyrie.

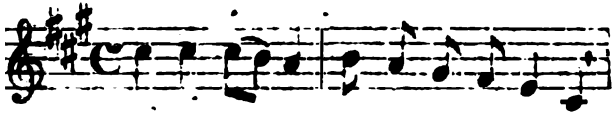

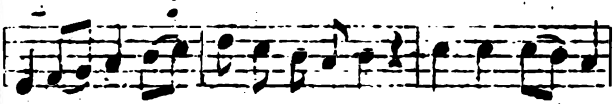

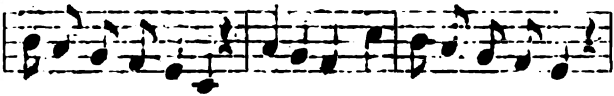

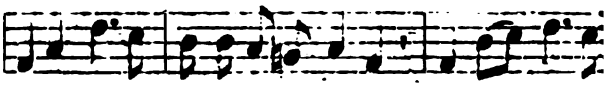

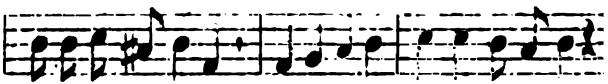

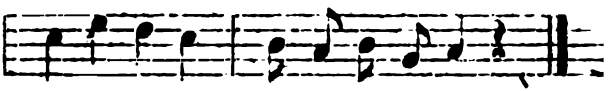

Gloria.

»Sláva, sláva na výsostech Bohu«, — nad Betlémem pěli andělé, — a ten zpěv se podnes nad oblohu — povynáší k Pánu vesele; — nechať jen se věčně věků vzdává — Králi králů po všem světě sláva, — kterou předkům našim věstili — apoštolé naši přemilí.

Graduale.

Zaznělo nám slovo pravdy věčné — ústy Soluňanů před věky, — podnes v lahodě zní nekonečné — a svět zaznívá jím daleký; — přineslť nám oni Písmo svaté,

— bychom ze studnice této zlaté — moudrost nebes vezdy vážili, — Bohu sloužiti se snažili.

Credo.

Bez víry se nelze líbit Pánu, — růže ctnosti z víry vykvítá, — víra otevírá rajskou bránu, — věrou do srdce Bůh zavítá; — a ten poklad tisíc let již máme, — ó kéž si jej věrně zachováme; — snahou Cyrilla a Methoda — známe Krista, spásu národa.

Offertorium.

Přijmi, Otče, oběť nekrvavou, — kterou při večeři poslední — slavil Syn Tvůj myslí přelaskavou — a jíž na nás vlídně pohlédni, — jakos k Velehradu vlídně hleděl — a svou milost lidu připověděl, — když se na Moravě slavila — první oběť Tobě přemilá.

Sanctus.

Svatý, svatý, svatý, Hospodine, — slávy Tvé jsou plna nebesa, — láska Tvoje všemu tvoru kyne, — nechť svět celý Tobě zaplesá. — Sestup, Kriste, přezázračně dolů, — ať se Tobě pokloníme spolu — s celou vlastí s celým národem — s Otci Cyrillem a Methodem.

Po pozdvihování.

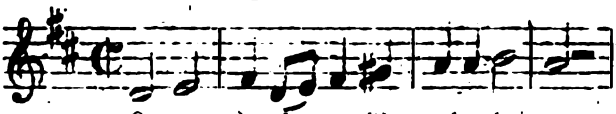

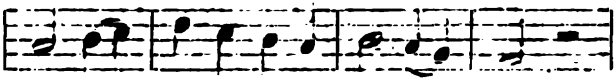

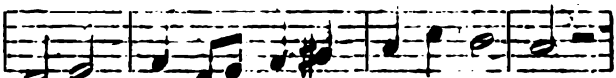

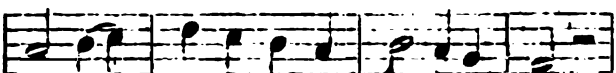

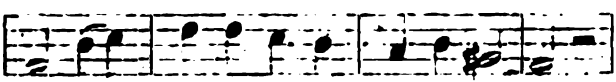

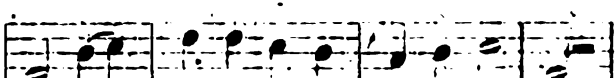

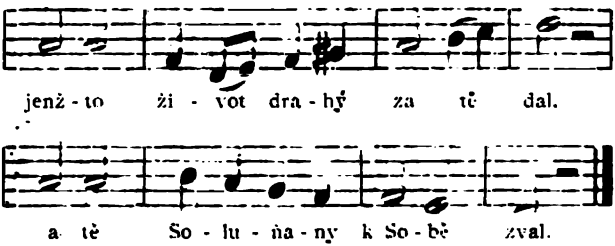

2. Hle, i v této milostivé době — zve tě k stolu Svému nebes Pán, — slyš, jak laskavě tě volá k Sobě, — Boží hod zde tobě uchystán; — kéž se duše živou věrou skvěje, — láskou Cyrilla a Methoděje, — nadějí též svatou vzplápolá, — že ji Pán kdys v ráj Svůj povolá:

Agnus Dei. Beránku náš, z ráje chlebe živý, — jenž jsi všeho světa hříchy sňal, — Tebe jsme, jen Tebe žádostivi, — neb jsi všecky k Sobě zavolal; — ach, my hříchem ztratili jsme nebe, — ó kéž naleznem je skrze Tebe, — přímluvami apoštolů Tvých, — věrověstů našich slovanských.

Ite, missa est. 1. Vyslyš, Pane, vyslyš prosbu vřelou, — kterou k trůnu Tvému skládáme, — požehnej vlast, žehnej církev celou, — »zůstaň s námi!« zbožně želáme: — provázej nás na vezdejší pouti, — nedej

lidu Svému zahynouti, — pro Kristovy drahé oběti — vylej milost na Své na děti.

2. Nechť Tvůj oltář nikdy neuhasne — — v našich zbožných vlastech slovanských, — nechť se denně k báni nebes jasné — vznáší oběť z chrámů křesťanských, — která přes tisíc let stále plane, — oslavujíc Tebe, věčný Pane, — posvěcujíc srdce národa, — čeleď Cyrilla a Methoda.

★★

Velehradská.

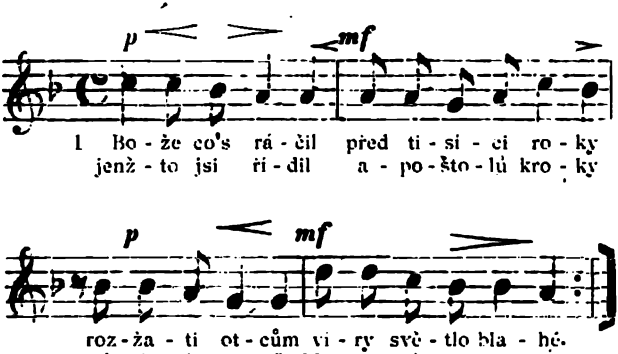

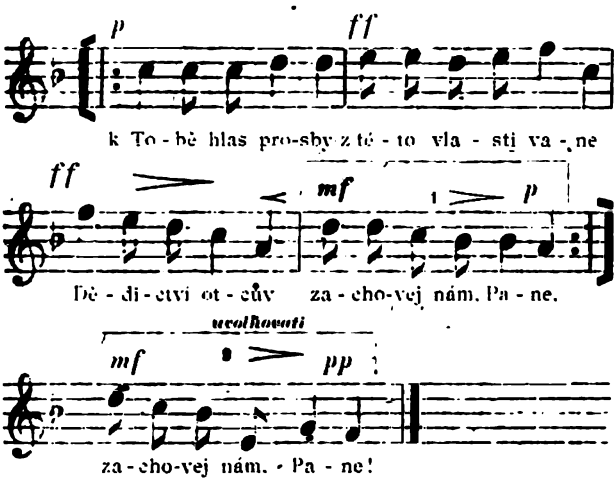

2. Na Velehradě bratří ze Soluně — Cyrill a Method kázali nám spásu, — ochranu skytli v církve svatém lůně, — učili národ znáti ctnosti krásu. — [:Od doby té nám světlo víry plane: — Dědictví otcův zachovej nám, Pane!:]

3. Jazykem rodným Boží chválů pěli, — mateřskou řečí knihy svaté psali, — získali láskou Kristu národ celý, — život nám na vše věky zachovali. — [:Nezhyne rod, jenž věřit neustane: — Dědictví otcův zachovej nám, Pane!:]

4. Kolik to bouří nad vlastí se sneslo, — o život bylo zápasit nám v boji, — mohutné sídlo Svatopluka kleslo, — Velehrad víry bez pohromy stojí; — [:apoštolů to dílo požehnané: — Dědictví otcův zachovej nám, Pane!:]

5. Velehrad náš ten rozkvétá vždy znova, — nižádná moc už nám jej nerozboří, — pokud náš národ v hloubi srdce chová — důvěru k Matce, která divy tvoří. — [: Maria za nás prosit nepřestane: — Dědictví otcův zachovej nám, Pane!:]

6. Otcové naši, svatí apostolé, — jejichžto jména slaví národ vděčný, — neopouštějte nikdy svého pole, — by vaše setba zrála ve plod věčný, — [:ať na ni rosa požehnání kane: — Dědictví otcův zachovej nám, Pane!:]

7. Nechať se pyšná nevěra kol vzmáhá, — a peklo seje koukol nových zmatků, — nebudem dbáti odvěkého vraha, — nedáme věčných bráti sobě statků; — [:víře vždy věrni budou Moravané — Dědictví otcův zachovej nám, Pane!:]

Sv. Hostýn.

Písně Mariánské.

★ ★

Píseň mariánská o poutích

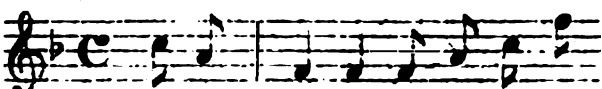

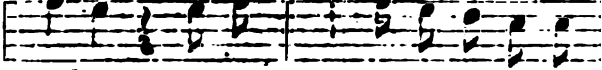

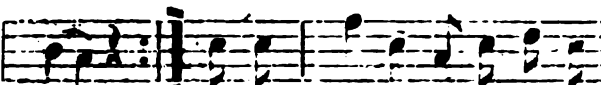

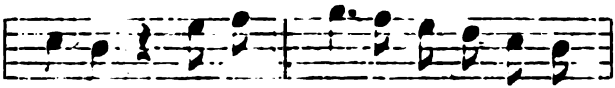

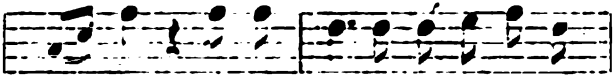

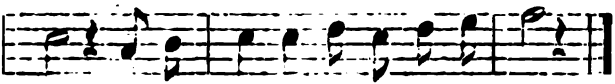

2. Přispěj také nám, ó Matko naše, — všichni vroucným srdcem žádáme, — Tys jediné útočiště naše, — po Bohu nad Tebe nemáme; — ať Ti můžem chvály prozpěvovat — a tvé svaté jméno zvelebovat. — Tak, jak Tobě patří po Bohu, — chceme Tě chválit každou dobu.

3. Nebo Stvořitel nebe i země — za Svůj stánek Tebe vyvolil, — když přijal člověčenství na sebe, — v Tvůj panenský život se vložil; — Ježíš Kristus, Syn Boha živého, — moudrost tajemství převelikého,

— přehořkou smrt kříže podstoupil, — a nás z věčné smrti vykoupil.

4. Ty jsi na Sionu utvrzená, — přebýváš v městě posvěceném; — dříve, než bylas na svět zrozena, — poctěna jsi v lůně mateřském; — již požíváš věčné blaženosti, — která připravena od věčnosti — byla Ti od Boha věčného, — Otce, Syna, Ducha svatého.

5. Ó překrásná Paní na Libanu — jako cedr jsi vyvýšena, — jako cypřiš na hoře Sionu, — v Kadeš jsi palma povýšena, — a jako růže v Jerichu krásná, — a jako jarní dennice jasná, — jak oliva krásná na poli — a jako javor podle vody.

6. Ty jsi též lilie nejkrásnější, — jež vůní líbeznou vydáváš, — nad všecky bylinv nejvonnější, — nám vždy občerstvení podáváš; — Ty jsi nad slunce, měsíc jasnější, — Paní a královna nejskvělejší; — Ty jsi jistá brána nebeská, — mocná Královna archandělská.

7. Zdráva buď, Královno nejsvětější, — Ty jsi Matka neporušená, — a chrám Tro-

jice nejdůstojnější — již od věčnosti vyvolená! — Moudrá Panno, schránko Boha vzácná, — duho na obloze velmi krásná, — vznešený trůne Šalomouna, — i slavné rouno Gedeona.

8. Kdožby mohl všecku slávu Tvoji — zde na světě ústy vyznati, — kterou syn Tvůj jen pro lásku svoji — ráčil Tobě na nebi dáti? — Byť celého světa jazykové — chtěli chválu mluviti o Tobě, — to by vše ještě nic nebylo, — co by k Tvé chvále postačilo.

9. Před Tvým obrazem, ó Matko Páně, — chceme prosby svoje skládati, — zachovej nás vždy ve své ochraně, — začkoliv Tě budem žádati: — v nouzi, zármutku, v kříži, trápení — vyžádej u Boha potěšení; — ó račiž nám svojí přímluvou, — vždy štědře býti nápomocnou.

10. Vypros víru, naději a lásku, — ctnostném životě setrvání: — odvrať od nás hlad, mor, též i válku, — dej šťastné života skonání; — když přísnost Soudce spravedlivého — odtud, z tohoto světa bíd-

ného, — ráčí k soudu povolati, — tenkrát Matko, rač nás zastati.

11. A vypros nám všem tu Boží milost. — ať my v ruce rozhněvaného — Soudce neupadneme na věčnost, — nýbrž proměň v milosrdného: — by nám Bůh dal zde v časném životě, — dokud živi jsme na tom to světě, — ze svých hříchů se zpovídati — a jich zkroušeně litovati.

12. Všichni svatí a světice Boží, — i vy přimlouvejte se za nás; — ať se od nás Bohu chvála množí — a nezapomínejte na nás; — dejte nám se tam s vámi shledati. — Bohu a Marii čest vzdávati, — bychom po tom životě časném — dosáhli radosti věčnou. Amen.

Píseň k Panně Marii.

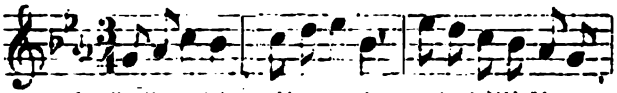

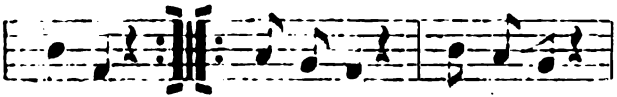

2. Tak jsi byla nebi milá, — žes nám Boha porodila, — pravás Matka Pána Krista — zůstalas vždy Panna čistá. — Maria, Maria, atd.

3. Nesmírná jest Tvoje cena, milostí Tys naplněna, — jak jest divná Tvoje krása, — od věků svět stále hlásá. — Maria, Maria, atd.

4. Panno čistá, Panno svatá, — bez poskvrny započatá, — Tys květ božské líbeznosti; — kdo by vychválil Tě dosti? — Maria, Maria, atd.

5. V lůně Tvém Bůh odpočíval, — na Tvých prsou tiše dlíval; — která matka Tebe předčí? — které matky syn je větší? — Maria, Maria, atd.

6. Ty jsi Panna nejmoudřejší — veškeré cti nejhodnější, — nelze Tebe vychváliti; — slávy tvojí zvelebiti. — Maria, Maria, atd.

7. Panno věrná, dobrotivá, — s důvěrou Tě hříšník vzývá, — spravedlnost Tvoji chválí — a Tvůj věhlas neustálý. — Maria, Maria, atd.

8. Příčinou Tys mého plesu, — Tobě darem srdce nesu, — z Tebe čerpám zbožnost pravou; — Ty jsi studnicí nám zdravou. — Maria, Maria, atd.

9. Tajemná Tys růže nová, — vyšlá z keře Davidova, — věže ze slonové kosti. — dům jsi zlaté výbornosti. — Maria, Maria, atd.

10. Ty jsi naše k nebi brána, — za ú mluvy archu dána, — hvězda jitřní zář jemné, — jež nám svítí z noci temné, — Maria, Maria, atd.

11. Nemocným Ty dáváš zdraví, — útulek jsi hříšných pravý, — zarmoucených potěšení, — svaté církve spomožení, — Maria, Maria, atd.

12. Vyvýšenas nad anděly, — a všech svatých obor skvělý; — Tys všech tvorů císařovna, — Tvoje moc jest nevýslovná. — Maria, Maria, atd.

13. Chraň nás, matko nejmilejší, — na obtížné pouti zdejší; — zahynouti nedej dětem, — které pustým bloudí světem! — Maria, Maria, atd.

14. Zacel rány duše, těla, — Matko v lásce neumdlelá, — a lid věrný přiveď v kraje, — tam, kde světlo věčné plaje! — Maria, Maria, atd.

S ordinariátním schválením.